

Stev. 33

Entered as Second-Class Matter July 8th, 1903, at the Post-Office
at Chicago, Ill., under Act of March 3rd, 1879

Chicago, Ill., 19. avgusta 1910

Kdor ne misli svobodno, se ne more
boriti za svobodo!

Leto IX

Razgled po svetu.

AVSTRIJSKO-OGRESKA.

Dunaj, 17. avgusta. Povodom obiska Čehov na Dunaju je prišlo do krvavih izgrediv. Ker so dunajski "Nemci" že preje naznaževali, da bodo na obisk došle Čehe napadli, je bila vsa dunajska policija na nogah. Došli Čehi, po številu okoli 800, so korakali, ne da bi jih kdo dejansko napadel, v češki narodni dom, seveda v varstvu policije. "Nemci" so priredili v neki dvorani protestno zborovanje, kjer so tako kričali in razbijali, da je končno policija posegla vmes in poglala zborovalce na cesto. Sedaj je vzkipela germanska kri olikanih avstrijskih Nemcev. Vse, kar jim je prišlo pod roke, jim je služilo za orožje. S stoli, vrčki za pivo in palicami so napadli policijo, ki se je morala poslužiti orožja. Kmalu je bil splošen boj v teku, in le jako pomnoženi policiji se je posrečilo, razgnati razgrajace. — Mnogo oseb je zadobilo več ali manj težke poškodbe. — Nemško časopisje sedaj umevno jako zabavlja, posebno pa še na dunajsko policijo, ki je vendar enkrat storila vsaj v tem slučaju svojo dolžnost. Če ne bi tako nastopila, bi podivjani "kulturni" narod Čehe gotovo na padel.

— Povodom osemdesetega rojstnega dneva cesarja Franc Jožefa, ki bo 18. t. m., bo izdana jako obsejna amnestija. Korist od nje bodo imele posebno one osebe, ki so bile kaznovane radi političnih prestopkov ali radi žaljenja časti.

— Vsled velikega izseljevanja z Ogrskega v Ameriko, armada ne more dobiti dovolj rekrutov. Dosedaj so pobirali novince samo v revnejših komitatih na severu, sedaj bodo pa novačenje raztegnili tudi po bogatih in produktivnih krajih na južnem Ogrskem.

Pričakovati je, da bo izseljevanje, kljub ugodni letini, v letošnjem letu preseglo vse prejšnje številke. Ker odhaja ravno mladi svet v tujino, ni čuda, da gre za vojake trda.

RUSIJA.

Strašna bolezen kolera se po Rusiji vedno bolj razširja. V tednu od 31. julija do 6. avgusta je zbolelo 20,668 oseb, od katerih jih je umrlo 8679. Poročila iz glavnih pokrajin naznanjajo sledeče številne smrtno slučaje: Dom Kozaki 1342, Kubom 1122, Yekaterinslav 776, Samara 707 in Kerson 451.

Avstrijske, kakor nemške zdravstvene oblasti, se bojijo, da se ne bi zavlekla kolera tudi v ti deželi. Proti zavlačanju je vse potrebno ukrenjeno.

Prebivalstvo južne Rusije je v jako slabem razpoloženju; posebno še v onih krajih, kjer je žetev uničena.

ITALIJA.

Bari, Italija, 17. avgusta. Orožniki so tukaj razgnali neko jako dobro obiskano zborovanje. Sklicano je bilo v svrhu protestovanja proti visoki ceni živil in dragemu stanovanju.

Oddelek orožnikov je prišel, in hotel demonstrante razgnati. Ker se na zapoved poveljujočega častnika niso hoteli zborovalci raziti, so orožniki napadli množico. Dvakrat so nanjo ustrelili in usmrtili štiri osebe, okoli sto jih pa ranili.

Nato je prišlo iz drugih krajev vojaštvo, da bi kake mogoče hujše demonstracije takoj zatrl. — Ljudstvo je umevno zelo razburjeno in mogoče je, da pride še do hujših spopadov.

ŠVICA.

Strašanska nevihta je divjala nad mestom Curihom in bližnjo okolico. Najprej je bilo čuti potresne sunke, ki so vznemirili prebivalstvo in napravili obilo strahu. Koliko je napravila nevihta škode, sedaj še ni znano. Potres menda ni napravil kake posebne, toda žetev je trpela.

NEMCIJA.

V Königsbergu na Nemškem sta bila obsojena pri pristojni sodnji v soboto dva socialnodemokratska urednika in sicer radi razžaljenja članov cesarske hiše. Ostro sta namreč v listih kritikovala zvišanje cesarjeve civilne liste. Takrat se je, kakor smo že poročali, utemeljevalo zvišanje s tem, da se je cesarjeva družina z princji jako pomnožila. Urednika sta vsled tega gotovo povsem logično izvajala, in tudi tako pisala, naj gredo principi delati in si svoj kruh sami služijo. Radi tega je dvignilo državno pravdnstvo proti njima tožbo zavolj žaljenja časti. Obravnava se je končala z obsodbo na zaporno kazen!

— Nemško časopisje se zaletava v francoske zrakoplovce, ki so leteli tudi čez nemško mejo. Listi izjavljajo, da je to najmanj kršitev mednarodne etikete, če ne kaj hujšega. "Strasburger Post" se je izpozabila tako daleč, da je zapisala, "da bodo prihodnjice sprejeti francoski gentlemen, če bodo zopet poleteli čez mejo, z nemškimi krogli!"

Nemci so jako užaljeni in jejni, ker so jih Francozi v zrakoplovstvu posekali. Radi tega sedaj toliko vpitja.

FRANCIJA.

Tudi na Francoskem so začeli sedaj nagajati duhovniki, ker niso nikakor zadovoljni z vlado, ki jim je pristigla peruti. Kardinal Andrieu je izdal pred nekaj dnevi okle katoličanom, in v njem ostro graja poduk v francoskih javnih solah. Pri tem omenja v letu 1875 od papeža izdano instrukcijo za amerikanske škofe.

— Iz Bordeauxa prišli vlak z 1200 izletniki, in ki je vozil z hitrostjo 40 milj na uro, je zavozil z vso močjo pri Sanjon v tovorni vlak. 32 oseb je bilo na mestu ubitih, ranjenih je najmanj sto. Skoro vse žrtve so šolske deklice. Mnogo potnikov je bilo raztrganih na kose. Vzrok nesreče je, ker so bila menjališča napačno predstavljena.

BELGIJA.

Brusel, Belgija, 17. avgusta. — Pred tremi dnevi je nastal na bruselski svetovni razstavi požar, ki je napravil velikansko škodo. Veliko krasnih razstavnih stavb je vpepeljenih. Kolikor je dosedaj znano, sta izgubili dve osebi življenje, mnogo pa jih je zadobilo v gneči, ki je nastala, ko je vse hitelo proti izhodu, poškodbe. Materijalne škode je več milijonov frankov, in nekateri listi celo naznanjajo, da je skupne škode \$100,000,000!

K sreči se je posrečilo policiji in požarni bramb, kakor nastavljenem, dragocene umetnine, katere si je razstavni odbor deloma izposodil, deloma kupil, med temi 800 gobelinov, nakita, mnogo slik, mramornatih umetnin in starinskega pohištva, rešiti.

V belgijskem in angleškem oddelku so se plameni tako neznansko hitro razširili, da niso prav nič drugega rešili, kakor načrt za mednarodno razstavo v Turinu za leto 1911.

Amerikanski, danski, ruski, norveški, avstrijski, japonski, turški in švicarski oddelki niso trpeli po požaru. Samo fasade italijanskih in španskih razstavnih poslopij so deloma uničene.

ŠPANSKO.

San Sebastian, Špansko, 17. avgusta. Vsled klerikalnega in carlističnega upornega gibanje že itak v škripih se nahajajoči španski vladi grozi nova nevarnost: vojaške čete, ki so bili poslani v baskijske province, kjer je štrajk, so se uprle in nič ne zakrivajo, da držijo z štrajkarji.

Minister za zunanje zadeve, Merino, se je zamaž trdil, da bi spor poravnal.

— Takoimenovana "katoliška junta" v Bilbao je spet izdala manifest, v katerem napada vlado, in Carlisti rujejo neprestano proti vladi in hujkajo ljudstvo, da bi se uprlo.

Iz delavskih krogov.

Premogarska stavka v Illinoisu. Položaj je še vedno neizpremenjen. Operatorji, ki se še niso podali, menda sedaj čakajo, kaj se bode sklenilo na izvanredni konvenciji premogarske zveze v Indianapolisu. — Da se delijo delegatje omenjene konvencije na dva tabora, se je pokazalo kmalu po otvoritvi, ko je prebral predsednik Lewis svoje poročilo. Ko je prišel do točke, v kateri je razpravljaval o nespornosti radi zažigalcev strellov, je bilo slišati močno, demonstrativno sikanje in zvižganje. — Lewis je prekinil svoj govor, dokler ni nastal mir. Potem je nadaljeval.

Izjavil je, da se mora pred vsem gledati na avtoriteto uradnikov, ker drugače zveza ne more obstati. Opominjal je člane, naj pozabijo na prepire in naj delujejo za splošno dobro.

Po daljšem debatiranju, ki je sledilo Lewisovemu govoru, so delegatje enoglasno glasovali za to, da se drži štrajkarji pogodbe, ki je bila sprejeta v Peoriji.

O štrajku premogarjev v Westmoreland okraju. O delavskem položaju v Westmoreland štrajkarskem okraju nam poroča rojak sledeče: Štrajkamo še vedno, in večkrat se pripeti, da nastanejo nemiri vsled izivanja od kompanij podkupljenih hlapecev. Skabov ni preveč, a vendar delajo dovolj preglavice. Dne 15. avgusta, ko so šli iz Arone rova, jih je čakala amerikanska godba, ki jim je v čast zaigrala nekaj komadov. A ves drugačen je bil sprejem, ko so se od rova nekoliko bolj oddaljili. Množica jih je pozdravila z klici: "skabje, plačani kompanijski hlapeci" in drugimi takimi ljubjeznivi pozdravi. Žene štrajkujočih premogarjev so z železnimi drogovi, kakošnje rabijo pri kurjavi, nabile skabe, kakor zaslužijo. Ko so prišli državni konstablerji, so isti aretovali dva Slovana, in jih odpeljali v ječo.

— Delavski položaj je neizpremenjen. Lastniki premogovih rogov upajo, da bodo strli delavski upor, a se proklete motijo. Štrajkarji se ne udajo za nobeno ceno, in čakajo, dokler se delavski izkoriščevalci ne udajo. In tako je tudi prav!

Premogarski štrajk v Missouri. Kansas City, Mo. 15. avgusta. Uradniki Southwestern Interstate Coal Operators Organisation skušajo dobiti proti organizovanim premogarjem v Missouri, Kansas, Oklahomi in Arkansas sodniško prepoved. Lastniki premogovih rogov, ki so se pri zadnji konferenci z delavci branili, dovoliti tudi najmanjše zahteve, zatrjujejo, da hodijo majhnari od rova do rova, ter da napeljujejo delavce k štrajku. Bossi hočejo, da prepovedo sodniki delavcem vsako agitacijo za štrajk.

SOMIŠLJENIKI, DELAVCI, PRIJATELJI IN NAROČNIKI.

Vsakomur mora biti znano, da noben časopis brez cirkulacije ne more uspevati.

Cirkulacija pomenja veliko število naročnikov, odjemalcev, predplačnikov. Naročniki se naročijo na list, da čitajo novosti, ki jih prinaša, da se informirajo in podčujejo. Zato se časopis tiska. Čim večje je število naročnikov, tem večjo prednost ima tudi za oglaševanje. In od predplačnikov in oglasov je odvisen vsak list.

List Glas Svobode je nevtralen bojevnik za delavske pravice, da pa bo zamogel stari zagovorniki ameriških slovenskih delavcev vspevati, pošljite zaostalo naročnino in pridobivajte druge naročnike! Nekateri so v tem oziru jako mlačni. Precej jih je, ki dolgujejo za list še od novega leta sem. Kdor dolguje delavskemu listu, kakor je Glas Svobode, ne more reči, da je zaveden in narejen delavec. Pri tem so še da izvzeti delavci, ki so na štrajku. — Slovenski delavci, pomali-

Izdelovalci otročjih oblek na zapadni strani mesta Chicago, so glasovali za generalni štrajk. 500 delavcem, ki so dosedaj ostavili delo, se bodo kmalu pridružili tudi drugi.

Po štrajku so prizadete sledeče tvrdke: Firstman & Fish, Blue Island Ave.; Hoffman & Rothman, Sollen Place & 14. ulica; Sharf, 12 in Lytle ulica; M. Dunn, Taylor in Throop ulica; Bromberg, Washburn Ave. blizu Loomis Str.; Rubinstein, 1445 — 14. ulica in Dean u. co.; 21. in Leavitt ulica.

Splošen štrajk zadrug v tovarnah za čevlje v Salem, Mass. se je pričel, in pričakovati je, da bo ostavilo delo najmanj 1000 delavcev. Spor med delavci in tovarnarji je nastal po nekem zborovanju United Shoe Workers of America, na katerem se je glasovalo za generalni štrajk, če se ne posreči konferenci, poravnati spornega vprašanja med zadrugo in L. G. Straw & Durham Co. Poravnava se ni dosegla in tako se je pričel štrajk. Pet tvrdk v Salem je po njem prizadetih.

Zopet milica v Columbus, O.

Columbus, O. dne 16. avgusta. Guverner Harmon je zopet citiral semkaj milico. Okoli 1000 mož pride še tekom te noči v Columbus. To pot pride tudi 1. eincaški polk. Bila je že 3200 deset dni tukaj, kar je stalo državo \$150,000. Milica je jako nezadovoljna, da mora opravljati tako službo in se le nerada pokori povelju.

Za sedaj ni znano, koliko časa ostane milica, a obče vlada mnenje, da vojaška oblast toliko časa ne odpokliče milice, dokler "ne nastane mir." Nemire pa ne povzroča nikdo drugi, kakor podkupljeni poulični železnice in drugi taki neznačajneži!

Štrajkarji proti skabom.

Schenectady, N. Y. 25 štrajkujočih delavcev Delaware & Hudson železnice je atakiralo dueat skabov, ki so opravljali skabsko delo na progi blizu Ballton Lake. Prišlo je do boja, tekem katerega so štrajkarji razorožili detektiva železnice. Pri spopadu je bilo odanih pet strelv in eden je ranil nekega skaba na glavi, da so ga morali prepeljati v bolnico. Drugi skabi so jo popihali.

Nova delavska stranka v New Yorku.

New York, N. Y., 16. avgusta. Tukaj se je ustanovila nova delavska stranka. Nova organizacija se bo imenovala "Federation Labor Party of New York." Po načrtih organizatorjev bode nova stranka začasno samo lokalna, toda za prihodnje volitve predsednika jo nameravajo spremeniti v nacionalno. Od Henry George kampanje v letu 1886 niso imeli v New Yorku takozvane delavske stranke.

Razne novice.

Velike svetovne priprave v proslavo obletnice umora prof. Francisco Ferrer-ja.

Velike priprave v proslavo umorjenega profesorja Francisco Ferrer, ustanovitelja modernih šol na Španskem, in ki je bil na pritisk takratne klerikalne vlade in fanatičnih rimovcev sploh, pred vojnim sodiščem obsojen, in 13. oktobra lanskega leta ustreljen, so se že pričele, ter se rapidno nadaljujejo po raznih večjih in manjših mestih vsega sveta.

Pri vseh spominskih prireditvah bodo nastopali razni govorniki in v svojih govorih se bodo spominjali največjega svobodomisleca sedanjega časa, mučenika, katerega smrt je zakrivilo katoliško duhovništvo!

Velike priprave za "Labor day" v Milwaukee.

Pod tem naslovom razpravlja v kratki notici "Chicago Daily Socialist" o pripravah za delavski praznik, katerega so delavcem posvetili njihovi delodajalci.

Navedeni list piše doslovno: "Priprave za delavski dan se rapidno vršijo. To leto, na ta dan bo imelo delavstvo največje slavlje v zgodovini mesta. Vse unije delajo za prostor v paradi. Že nad trideset unij se je priglasilo, in nad sedemdeset drugih se priglasilo kmalu. Pohod bo eden največjih v letu.

Mestni očetji bodo vodili paradu. Tem bodo sledile strokovne organizacije. Drugi diviziji bodo načelovali kovinarji. Govori se, da bodo v paradi vsi delavci mesta Milwaukee. Unije se so ojačile s člani odkar je nastopila socialistična stranka v mestno upravo."

Mi gotovo nimamo nič proti temu, če se delavci poslužijo tega dneva v svoje slavlje. Drznemo se le javnost opozoriti na socialistično časopisje prejšnjih let in današnjega. Ravnotako tudi na članek imenovanega lista od zadnjega lista od zadnjega leta, v katerem pobija ta delavski praznik z vso vehemenco, češ, da je delavcem od njih bossov vsiljen, ker je delavski dan le 1. maj. Res — mogoče se tudi tu časi spreminjajo. Kdo ve?!

Varstvo otroka.

Edward McLean in njegova žena imata malega otroka, fanta. Ta otrok je dedič 100,000,000 dolarjev, toraj najbogatejši Amerikane njegovih let. Njegovi starši so ponosni nanj, kakor so vsi dobri starši na svoje otroke. Toda bojijo se tatov, da bi ga jim ne ukradli, in v ta namen so pustili narediti jekleno klet, katero spustijo od zgoraj nanj čez zlato zibko. Kadar je zunaj ga straži še detektiv. —

Zemlja se pogreza.

Staunton, Va. Prebivalci tukajšnjega mesta so v velikem strahu, ker se pogreza zemlja. Hiša W. S. Baisleya se je popolnoma pogreznila, centralna postaja požarne brambe in javna šola št. 2 sta razdejani, in mnogo drugih stavb je poškodovanih.

Used se je pripetil sredi mesta. Dva Baisleyeva dečka sta se igrala na stranski poti pred hišo ob Baldwin ulici. Naenkrat se je znižala stranska pot. Dečka sta začela kričati, prihitela je mati, in takoj nato se je pogreznila pot in 12 čevljev širok vrt 6 do 8 čevljev globoko. Zemlja se je potem ves dan usedala. Kakih 40 čevljev visoko drevo je v luknji popolnoma izginilo. Temu je sledila 2½ nadstropna lesena hiša. V nevarnosti so tudi druga poslopja.

Velika žična tovarna zaprta.

Pittsburg, Pa. 15. Avgusta. — Pittsburg Steel družba, gotovo največja konkurentinja trusta za jeklo, je sklenila, da zapre žično tovarno v Monessen za dva tedna. Za vzrok navaja slabo trgovanje in potrebne poprave. Okoli 2000 mož bode ta čas moralo praznovati.

Elzas-Lotrinska postane samovlada.

Cologne Gazette poroča, da je avtonomija za državo Elzas-Lotrinsko, katero je Nemčija ugrabila Franciji v zadnji vojni, zagotovljena. Kdor znano, je bila odvzeta tej državi po vojni vsaka uprava, ter bila vročena direktno parlamentu, ki jo je upravljal. Kakor se sedaj poroča, ako je le res, dobi dežela svoj deželni zbor ter pride tako vendar enkrat po tolikem vzdihovanju, kot bi bila ona ali ljudstvo v njej kaj zakrivila do samovlade.

Zdravstveno stanje newyorškega župana.

Zdravniški buletini, katere izdajajo zdravniški obdobjeni newyorškega župana Gaynorja, se glasijo ugodno. Nevarnost sicer še ni izključena, a začasno je ni. S pomočjo roentgenovih žarkov so zdravniki ugotovili, da je kroglica v žrelu, takoj za nehom. Odstranili jo bodo operativnim potom. Bolnik se dobro počuti in je že sprejel obiskovalce. Napadalec je v ječi in pravi, da mu ni nič žal, ker je izvršil napad.

Železniški umori se množijo.

V Washingtonu so objavili uradno poročilo o železniških nesrečah. Iz poročila posnemamo, da je bilo prve tri mesece v letu 1910 na železnica v Združenih državah ubitih in ranjenih več oseb, kakor v istem času kateregakoli prejšnjega leta. V prvem četrtletju tekočega kalendaričnega leta je bilo ubitih 1100 oseb, in ranjenih 21,232. To je 466 mrtvih in 6110 ranjenih več, kakor v prvih treh mesecih leta 1909. Toda te številke izkazujejo le ponesrečbe železniških nastavljenecv in potnikov. Na električne železnice odpade 19 mrtvecev in 668 ranjenecv; vsi drugi so žrtve železnice z običajnim obratovanjem.

Maščevali so se.

Večje število italijanskih delavcev je Erie železniška družba odslovila ker je iznašla, da so bile njih lopate za en palec krajše, kot bi morale biti. Zadnjo spomlad je družba tem delavcem, ki so delali na progi, znižala plačo; delavci so dali, da se maščujejo, za en palec lopate odrezati in sedaj, ko je družba za to doznala, jih je odslovila.

Izdajatelj nemškega lista v Chicagu utonil.

V Oquaga jezeru, nekaj milj od Deposit, N. Y. je utonil Walter R. Michaelis, izdajatelj lista "Illinois Staatszeitung." Bil je s svojo hčerko v čolnu, ko je padel otroku slamniki v vodo. Ko se je nagnila deklica, da bi ga prijel, je izgubila ranotežje, ter strbunknila v jezero. Oče je skočil za njo, in jo držal nad vodo, dokler ga niso zapustile moči. Otroka so potem rešili drugi ljudje, Michaelis je pa utonil.

Petrolej mesto premoga.

Albany, N. Y. Gozdarski komisar J. S. Whipple je naprosil javno prometno komisijo, naj izda odlok, po katerem bo "Brooklyn Cooperage Co." prisiljena, na lokomotivah svojih železnicah v Adirondacks rabiti petroleje za kurjavo in to v varnost proti gozdnim požarom. Družba ima v St. Lawrence in Franklyn countyu, kjer seka les, več tisoč akrov gozda.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:

za \$ 10.35	50 kron,
za \$ 20.50	100 kron,
za \$ 41.00	200 kron,
za \$ 102.50	500 kron,
za \$ 204.50	1000 kron,
za \$ 1020.00	5000 kron,

Poštarina je všeta pri teh svotah. Doma se nakazuje svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarje pošiljate izplačuje c. kr. poštno branili urad v 11. do 12. dne.

Denarje nam pošliti je najprihodnejše do \$25.00 v gotovini in priporočeno ali registrirano pismu, večje zneske na Domestic Postal Money Order ali pa New York Draft.

FRANK SAKSER CO.
31 Cortland St. New York
404 St. Clair Ave., N. E.

VOHUN. * * * * *

SPISAL J. F. COOPER.

(Nadaljevanje.)

Petindvajseto poglavje.

"Potem Vas pa v resnici utegnemo rešiti. Hočemo preiskati stvar nadalje. Gospod Hvarton starejši naj stopi sem — naj se ga zaprišeže."

Stari mož, ki se je tresočih korakov približal sodni mizi, je prisegel, in predsednik ga je izpraševal:

"Vi ste obtoženec oče?"

"On je moj edini sin."

"In kaj veste o njegovem obisku pri Vas dne 29. oktobra?"

"Prišel je, kakor je povedal, da bi videl mene in svoji sestr."

"Ali je bil preoblečen?" mu je stavil vprašanje drugi sodnik.

"Ni imel uniforme 60. pešpolka."

"Prišel je, da bi videl svoji sestr?" je ponavljal predsednik, vidno ganjen.

"Imate hčere, gospod?"

"Dve, obe sta tukaj..."

"Ali je nosil lasuljo?" ga je zopet prekinil sodnik.

"Zdi se mi, da je imel nekaj takega na glavi."

"In kako dolgo ste bili ločeni?" je nadaljeval predsednik.

"Leto in dva meseca."

"Ali je nosil širok plašč iz grobega sukna?" je vprašal sodnik, oziraje se na papir, katerega je držal v roki.

"Imel je plašč."

"Ali veste, da je imel izvršiti Vaš sin naročila svojega generala in da je služil obisk očetovega doma le za pretvezo drugih načrtov."

"Kako morem vedeti to?" je vzkliknil prestrašeni gospod Hvarton. "Meni takih stvari vendar ni zaupal!"

"Ali veste kaj o tem potnem listu?" In predsednik mu je pokazal listino, katero je bil spravil Dunwood, ko so prišli Henrika.

"Nič — pri moji prisegi!"

"Pri moji prisegi!"

"Ali imate drugih prič, stotnik Hvarton? Ta ne zadostuje. Zasačeni ste bili v vlogi, s katero ste zaigrali svoje življenje. Zdaj je na Vas, da dokažete svojo nedolžnost. Le dobro preudarite vse."

V značaju tega sodnika je ležal grozen mir, ki je napolnjeval Henrika s strahom. Sprito sočutja polkovnika Singeltona je lahko pozabljal na svojo nevarnost, gotovi obsojevalni obraz onega pa mu je jemal vse pogum.

Ostal je nem in samo proseče pogledal prijatelja. Dunwood je razumel prošnjo in je kakor prostovoljna priča stopil pred sodnike. Zaprisegli so ga in nato je izpovedal, kar je vedel.

Njegova izpoved dejanskega položaja bistveno ni izpremenila, in Dunwood je čutil, da je temu tako. Sam osebno je vedel le malo in to malo je preje poslušalo Henrikovo stvar nego jo zboljšalo. Poslušali so ga molče, in pomenljivo zmanjevanje glav obeh mrzlih sodnikov je govorilo le preveč razločno, kako nesrečo da je napravil.

"Ali to eno pač mislite," je dejal predsednik, "da ni imel obtožene drugega namena nego priznanega?"

"Nobenega drugega, zato jamčim s svojim življenjem!" je vzkliknil major.

"Rekli ste, da je ubežal in da so ga naši zopet vjeli?"

"Da — v boju je dobil rano... to vidite se na njegovi roki, s katero ne more prosto gibati. Ali bi se bil izpostavil nevarnosti, da nam pride zopet v roke, če bi se zavedal krivde?"

"Major Dunwood, Vi ste svojo dolžnost pošteno izpolnili — mi moramo svojo ravno tako pošteno izvršiti."

Zdaj je imel Henrik le malo upanja še. Samo ena tolažba mu je še svetla, kakor zadnji solnčni žarek — njegova sestra, ki je z lahkim, toda trdnim korakom stopila zdaj pred sodnike.

Ko je dvignila Fanika belo roko in si pogladila bujne kodre s čela, so zrlí sodniki podoben mladosti in nedolžnosti, ki bi mogla omehčati še trša srca.

Predsednik si je pokrili oči — spomnil se je nesrečne hčere. A to ganutje je bilo le hipno — in že je vprašal z neko hlastnostjo,

ki je le preveč izdajala njegove skrivne želje:

"Vam je bil torej brat svoj namen, da bi Vas skrivaj obiskal, naznanil že vnaprej?"

"Ne, ne," je dejala Fanika, položivša roko na čelo, kakor bi hotela zbrati svoje misli. "Vedel ni nihče nas nič o tem, prišel je povsem nenadoma."

"A bilo je prvokrat, ne?" je vprašal predsednik z očetovsko sočutnim glasom.

"Ne, ne!" je vzkliknila Fanika.

"To je bil že četrti njegov obisk!"

"Saj sem vedel," se je smehljaj starček in si mel roke. "Imamo tu predznega, čudovito predznega mladeniča pred seboj. Prepričan sem, da je v boju vojak, da mu ga ni para! — V kaki maski je prihajal prejšnje čase?"

"Takrat ni potreboval nobene maske. Kraljeve čete so bile v deželi in so ga svobodno puščale skozi."

"Torej je bil to prvi obisk, ko je prišel brez svoje uniforme?"

"Prvi, gotovo!" je živahno potrdila Fanika.

"A ste mu pisali? Ste ga prosili, naj pride? Gotovo da ste zelo hrepneli po svojem bratu?" je dostavil polkovnik z nestrpnostjo.

"Da smo hrepneli po njem in kako zelo hrepneli, to je res — a pisali mu nismo; kakršnokoli občevanje s kraljevo armado bi bilo lahko pripravilo v nevarnost očet..." nismo se upali!"

"Ali je zapustil očetov dom, predno so ga vjeli naši? Ali je imel s kom kakšen sestanek?"

"Z nikomur — razun z nekim sosedom, s krošnjarjem Brezo."

"S kom?" je zavpil polkovnik in šinil pokoneu, kakor da ga je pičil gad.

Dunwood je zastokal na glas, se udaril s pestjo po čelu in vzkliknil razburjen:

"Izgubljen je!" in je zbežal iz soke.

"Harvey Breza?" so ponavljali vsi sodniki in stroga stara gosposda na predsednikovih strani sta se pomenljivo spogledala.

Henrik pa se je vzravnil ponosno in dejal: "Da, gospodje, priznam, da je bil Harvey Breza, ki mi je priskrbel tisto obleko in da sem z njegovo pomočjo prišel mimo Vaših straž — toda do svoje smrtne ure, do zadnjega svojega dihljeja bom trdil, da so bili moji nameni čisti, da sem nedolžen."

"Stotnik Hvarton," je dejal predsednik s svečanim glasom.

"Sovražniki svobode Amerike so napenjali vse sile, da bi zlomili našo moč. V razmerju z njegovo vzgojo in z njegovimi sredstvi ga ni v vrstah naših sovražnikov nevarnejšega človeka nego je ta Harvey Breza — on je vohun, zvit, lokav, prekanjen nad vse pojme. V resnici, stotnik, to je znanje, ki Vam utegne postati usodopolno."

"Jaz sem ga pogubila!" je vpila Fanika in si zakrivala obraz. Predsednik jo je tolažil, ona pa se je razburjala le še huje.

"Ali je to takšen zločin, če ljubim sin svojega starega očeta? Ali ga hočete zato umoriti? Washington, plemniti, nepristranski Washington, ne bi bil nikdar tako trdosrčen. Počakajte samo toliko, da more on sam odločiti!"

"Nemogoče," je dejal polkovnik in na njegovem glasu je bilo spoznati, kako hudo mu je. "Naši ukazi so določni in dovolijo smo jetniku že preveč odloga."

"O, samo teden dni še počakajte. Na kolenih Vas rotim, če Vi sami pričakujete milosti ob svoji zadnji uri... Podarite mu samo teden... samo dan še mu podarite."

"Odvedite jetnika," je ukazal drugi sodnik in se obrnil nato na predsednika:

"Polkovnik Singelton, ali gremo?"

"Singelton?" je ponovila Fanika. "O, potem ste Vi oče in razumete bolelost očeta! Ne morete mu raztrgati srca! Čujte me, polkovnik Singelton! Kakor bo bog čul nekoč Vaše poslednje vzdihne — prizanesite bratu!" Pala je pred njim na kolena in se ga oklenila.

"Vzemite jo proč," je velel polkovnik in se je narahlo izkušal o-

svoboditi. Ona pa ga je držala s silo in prosila:

"Polkovnik Singelton, pred kratkim še je bil Vaš lastni sin v smrtni nevarnosti. Našel je zavetje in postrežbo pod streho mojega očeta... Imejte zdaj usmiljenje z njegovim sinom, usmiljenje z njegovo hčerjo... Ah, tudi Vi ste imeli hčer, in na tem srečo je izdahnila svoj poslednji vzdih, te roke so ji zatisnile oči — da, te iste roke, ki se zdaj zaman proseče dvigajo k Vam!"

Starček se je bojeval s svojim ganutjem, ki je nadvladalo zdaj čut dolžnosti v njem; glava, pobeljena od mraza sedemdesetih zim, se mu je sklonila na prsi in blede njegove ustne so jacišale:

"Bog Vas blagoslovi zato." In solze so se mu udrele.

Zdaj je dvignila teta skoro nezavestno Faniko, polkovniku pa je predložil eden sodnikov sodbo, češ, da je tu njegovo in tovarišev mnenje. Sodba se je nakratko glasila, da je stotnik Henrik Hvarton spoznan krivim spijonažje in zategadelj po vojnem pravu obsojen v smrt na vislice, z dostavkom, da se ima izvršiti eksekucija naslednjega jutra ob devetih uri.

Polkovnik Singelton je s tresočo roko podpisal sodbo, nato pa je naznanil s trdnim glasom:

"Mi tu smo dovolili jetniku običajni rok: Washington edini ima oblast, da ta rok podaljša — ali pa obsojenca pomilosti. — Jaz sam," je dostavil toplo, "hočem iti k njemu, in če sva jaz, stari vojak, in moj hrabri sin vredna milosti — rešim tega mladeniča!"

S temi besedami je hitro odšel. Dalje prihodnjič.

ZAKLJUČEK KOVENCije.

Pittsburg, Pa. 6. avg. 1910.

Pri skupni seji izvrševalnega odbora za okraj št. 2 in 5 U. M. W. of America, osrednje Pennsylvanije s Pittsburgom zastopajoč 80.000 organiziranih premogarjev je bilo navzočih tudi šest mož mednarodnega upravnega odbora, ki zastopa 300.000 članov. Seja se je vršila 2. t. m. v mestu Greensburg, Pa. ob zaključku katere je bila soglasno sprejeta sledeča resolucija:

Sprejeto, da naj Patrick Gilday, predsednik okrajne unije št. 2 in Francis Feehan, predsednik okrajne unije št. 5 s pomočjo gl. ozir. mednarodnih uradnikov U. M. W. of A. izdelajo poročilo, v katerem naj natanko označijo, koliko umorov in pretrinitih insultiranj se je izvršilo nad štrajkujočimi premogarji v Greensburg, Irwin, Latrobe ter v Westmoreland okraju sploh; poročilo bo, kakor hitro izgotovljeno, predloženo vsem tujezemskim vladnim zastopnikom v Washington, D. C. Nadalje bodo poslali po eno tako poročilo ministrom zunanjih zadev vseh zunanjih vlad, katerih podaniki so bili tozadevno insultirani ali umorjeni, in ena kopija se predloži guvernerju države Pennsylvanije, Stuartu.

Kakor znano, se je ljudij zahrbtno postreljalo v krajih štrajka, brez vsakršnjega vzroka, napada ali izziva; hodili so po javnem zemljišču, ter bili popolnoma mirni.

Zakoni Zdr. držav jamčijo vsakomur, in tudi Evropejem popolno varstvo in tako je vlada Zdr. držav tudi podpisala ter odobrila pogodbo z evropskimi vladami. — Ravno tako varujejo zakoni Amerikance v evropskih državah.

Poleg imenovanega poročila bo U. M. W. of A. prosila vse konzule, katerih vlade so interesirane pri teh pobojih, da se potrudijo v Greensburg, ter se zavzamejo za to, da se postavi vse te hladnokrvne morilce pred justico. In ona, U. M. W. of America jim hoče v to svrhu služiti ter pomagati.

T. DONOVAN, tajnik konvencije.

NA PRODAJ.

Dve dobro urejeni hiši, v bližini mesta z 17.000 prebivalci, in v bližini dveh tovarn, sta na prodaj.

Ena hiša ima štiri sobe z vso opremo, druga 9 sob, veliko klet in je pripravna za vsako trgovino. Obe hiši sta oddaljeni samo 5 minut od kolodvora B. & O. R. R. in Pa. R. R.

Lepa prilika za vsakega Slovenca ali Hrvat.

Za pojasnila se obrnite na lastnika Jakob Bosick, East Cambridge, Ohio.

RAZNE NOVICE.

Bančni krah.

V New Yorku je vstavila plačila European-American banka, ker baje prejšnje vodstvo ni bilo v pravih rokah.

Ni izgubil samozvesti.

Paznik neke angleške jetnišnice je sedel sam v svoji uradni sobi, kar je nastal šum za njim. Obrnil se je in zagledal za seboj nevarnega hudodelca, ki je s težko železno palico zatmahnil nad njim in dejal: "Ne ganite se; jaz hočem uiti in če naredite vršič, vas na mestu ubijem!"

Paznik je pa mirno odgovoril: "Mislim sem, da boste še le jutri odpušteni." Kaznjeneec ga je začudeno pogledal. "Da, da," nadaljeval je paznik, ali še ne veste tega? Zaradi vašega lepega obnašanja so vas pomilostili, danes je došlo poročilo. Ako hočete, lahko takoj greste. Čakajte, vam pokazem dotično pisanje, mislim, da ga imam tukaj!" Med tem pogovorom je odprl uradni predal svoje pisalne mize in v naslednjem trenutku je stal pred hudodelcem ter mu molil naba-

san samokres pod nos.

Čehi zmagovalci na mednarodni pevski tekmi. Pred nekaj tedni se je v Bruslju v Belgiji vršila mednarodna pevška tekma. Te tekme se je udeležilo tudi češko pevsko društvo "Smetana" iz Plzni pod vodstvom svojega predsednika K. Langa in svojega pevovodje, Antonina Armeta. Jury, obstoječa iz 9 najznamenitejših belgijskih glasbenikov, je prisodila društvu "Smetana" II. častno nagrado: krasen zlati bokal, zmagovalno kolajno in častno diplomu.

Angleški časnikarji v Dalmaciji. Po Dalmaciji potujejo Wickham Sead, dopisnik "Timesa", gospica dr. Luise Neupauer in gospa Clemence Rose, dopisnica londonskega lista "Morning Post". Nedavno so si v spremstvu uradnika "Narodnega lista", Kisiča, ogledali Obrovac, Novigrad in Posedar. Povsod so jih sprejeli z znano slovansko gostoljubnostjo, kar je napravilo na Angleže nad vse ugoden vtisk. Angleži obiščejo še Šibenik, Trogir in Split.

DR. RICHTER'S PAIN-EXPELLER

S steklenico

PAIN EXPELLERJA

odpodbite bolečine.

To sredstvo nima para. Nič ne olaša tako hitro in trdno revmatizem, nevralgijo, zviženja itd.

Dobi se v vseh lekarnah po 25 in 50c.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York

Pazite na varstveno znamko s sidrom.

ITALIJU
I
ADRIATIC

po staroj i najsigurnijoj

GUNARD LINIJI

POSTAVLJENA 1840 GOD

Ogrska-Amerikanska usluga

Od New Yorka do Fiume preko

Gibraltara, Genove, Napolisa

i Trieste

Novo Moderni utvrđeni Šifovi

CARPATHIA, - 13,600 TONS

PANNONIA, - 10,000 TONS

ULTONIA, - 10,400 TONS

Jedne Close Cabina \$60 (dolar) do Naplesa \$65.00 (dolar) do Trieste i Fiume

GUNARD STEAMSHIP CO., Ltd.

S. E. Cor. Dearborn & Randolph Sts.

CHICAGO

Ili kod svakog obližnjeg agenta.

SLOVENCi POSEČAJTE

"Little Bohemio"

kjer se toči izborna importirano pilsencko, Anheuser Bush in Olympia pivo. Vse vedno na čepu!

Izvrstna kuhinja. Fino vino in smodko.

Za obilen poset se priporoča.

CYRIL FIALA, Prop.

Loomis Str. v neposredni bližini Blue Island Av. in zap. 18. ul.

SLOVENSKO NARODNO SAMOSTOJNO PODPORN0 DRUŠTVO
V RAVENSDALE, WASHINGTON

VSTANOVLJENO

25. aprila 1908 in inkorporirano dne 24. decembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOSIP KOŽUH, Taylor, Wash.

Tajnik: CIRIL ERMENC, Ravensdale, Wash.

Blagajnik: MIKE DERNOVŠEK, Ravensdale, Wash.

Zapisnikar: ANDREJ GORJUP, Ravensdale, Wash.

POROTNI ODBOR:

RUDOLF PEČNIK

JOHN MAHKOVEC

FRANK PUSTOSLEMŠEK.

Društvena seja vsako zadnjo nedeljo v mesecu, ob 9. uri dopoldne v Georgetown pri Frank Marcus v prvem nadstropju.

Čemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Morgan 433.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Urađuje na svojim domu:

od 8.—10. ure predpoldne

od 1.—3. ure popoldne in

od 6.—3:30 ure večer.

V lekarni P. Platt,

814 Ashland Ave.:

od 4.—5. popoldne.

Ob nedeljah samo od 8.—10.

ure dopoldne doma in to le izjemoma. Pošiljamo denar na vse dele sveta; prodajamo šifkatke in posojujemo denar na posestva in zavarovalne police.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

Kašparjeva Državna Banka,

vokal Blue Island Ave. & 19. ul.

VLOGE \$3,000,000.00

GLAVNICA . \$200,000.00

PREBITEK . \$100,000.00

Prva in edina češka državna banka v Chicagu. Plačuje po 3% od vloženega denarja na obresti. Imamo tudi hranilne predale. Pošiljamo denar na vse dele sveta; prodajamo šifkatke in posojujemo denar na posestva in zavarovalne police.

OTTO HORACEK

Diamanti, ure, stenske ure in zlatnina

1843 Blue Island Avenue, Chicago, Ill.

Dajemo posebno pozornost pri popravljanju ur in druge zlatnine.

Izdelujoči zlatninar.

OČI pregledamo, zastonj.

Najboljša gostilna

na Blue Island Ave. v Chicagu

je J. F. Bolek-ova, kjer se toči izborna Schlitz pivo in fino vina. Domača in cenena kuhinja.

Kosilo s kozarcem piva, vina ali kake druge pijače 20c.

Večerja s pijačo samo 15c.

Slovenci, pridite in se prepričajte, da je ta gostilna izborna

JOE F. BOLEK

1870 Blue Island Avenue

vokal 19. ul.

Gostilna "Slovenski Dom"

na

2236 So. Wood ceste

to je med Blue Island ulico in 22.

Mladič & Krampats.

GOSTILNA

kjer je največ zabave in največ vžitka za par centov s biljardno mizo na razpolago. Vse to se dobi v gostilni

John Košiček

1807 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Telefon Canal 1439.

The Gutsch Brewing

Co.

Pivovari vložanega piva in znanega

KOTBUSSE WEISS PIVA

Sheboygan, Wisc.

Telefon 90.

Phone: Canal 80.

HOERBER'S CREAM OF MALT

Martin Nemanich,

GOSTILNA

Vokal 22. in Lincoln Street

Prost gorak in mrzel prigrizek vsak dan.

Irgovina s novodobnim obuvalmo

Vstanovljena leta 1885

Velika zaloga obuvaj najnovejše kakovosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT

631 Blue Island Ave., Chicago.

Druga vrata od Kašparje

Slovenska Svobodomisel Podp. Zveza

USTANOV.

1908

INKORPORINA

1909

Chicago,
Illinois.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicago.
MATH GAISHEK, podpredsednik, Box 227 Nokomis, Ill.
JOSIP IVANŠEK, tajnik; 1517 S. 43rd Ave., Chicago, Ill.
M. V. KONDA, zapisnikar; 1518 W. 20th St., Chicago, Ill.
IVAN KALAN, blagajnik; 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

JOSIP BENKO, (predsednik), 11222 Fulton Ave., Pullman, Ill.
JOS. WERSČAJ, Box 271, Grand Works, Ill.
LOUIS SKUBIC, 2727 So. 42nd Ct., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

JAKOB ZAJC, (predsednik); Box 44, Winterquarters, Utah.
ANTON DULBER, 2012 W. 25th St., Chicago, Ill.
JOS. MATKO, Box 481, Claridge, Pa.

POMOŽNI ODBOR:

IVAN MLADIČ, 2236 Wood St., Chicago, Ill.
IVAN GESHELL, 2470 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
WILLIAM RUS, 11316 Fulton Ave., Pullman, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. B. J. DVORSKY, 1800 Fisk St., Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika Jos. Ivanšek, 1517 S. 43rd Ave., Chicago, Ill. Denarne pošiljatve pa na Ivan Kalan, 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

Uradno glasilo je Glas Svobode. Seja vsako zadnjo sredo v mesecu

DELAVCI IN KAPITALISTI.

Piše človek.

V listu Glas Svobode sem pred nekaj časom čital apel slovenskih premogarjev v Pennsylvaniji, za pomoč. Menda v predzadnji številki sem čital pa, da je uprava prejela v to svrhu okoli \$40. Naravnost sramotno! Med darovalci sem opazil tri posameznike z menoj vred, druga svota je došla od raznih druženj, toraj od delavcev-siromakov za delavce — siromake In, ker se že od katastrofe v Cherry, Ill. sem prosil podpore, sedaj od tu, sedaj od tam, kakor iz Primero, Colo. in sedaj iz Pennsylvanije, in ker se dela slabo, je toraj razumljivo, da ni mogla ta kolekta vspeti. A rojaki v Illinoisu, Kansasu ter v zapadnem delu Colorade so na počitnicah.

Kaj pa je z našimi slovenskimi kapitalisti? Ko sem zadnjič potoval po Ameriki, sem opazil, da se je število teh precej pomnožilo, kakor v Clevelandu, Calumetu, Jolietu, Pueblo in drugod. In, ako pomislimo, da so tem ljudem pripomogli rojaki delavci do blagostanja, a jih med darovalci nikjer ne opazimo, potem lahko marsikaterega popade sveta jeza.

U Ameriki imamo, kakor reče no že večje število slovenskih kapitalistov in če se ne motim, tudi par milijonarjev, ki živijo v krasnih hišah ali v lepo in bogato opremljenih vilah izvan mest; se za kratke čase sem in tje vozijo od mesta do mesta v Pullmanovih razkošno opremljenih vozovih, po letu imajo led v hiši v hladilnicah, ki jim hladi živež in pijačo, in polne zaloge premoga po zimi, ki jim daje toploto. Skoraj vsi se vkvarjajo s kako trgovino, v katerih jih podpirajo zopet delavci, rojaki odjemalci ter živijo udobno. Sedaj pa pride vprašanje, se li ti naši slovenski kapitalisti zavedajo, ter pomislijo kaj stane tako razkošno življenje — ne nje, ampak delavce, ker v resnici le oni to stvarjajo?

Recimo: Na vsakih deset let se pojavi tu ali tam premogarski strajk. Potem čitamo po raznih novinah, da je na tisoče delavcev ob zaslužek, ker niso zamogli vzdrževati družine od plače ki so jo prejimali od operatorjev. Nadalje čitamo, da je še tisoče drugih delavcev, ki sicer delajo, toda za sramotno plačo, s katero se komaj vzdržujejo, pa vendar zbirajo milodare, ter si takorekoč od ust odtrgujejo, da pomagajo štrajkujočim v boju, ki je njih boj, vodeč do zmage.

In ti, dragi rojak, kapitalist, skriješ obraz za časopis ter praviš: "Naj jim drugi delavci pomagajo, ako hočejo. Jaz ne! Jaz štrajkarjem ne dolgujem ničesar. Saj dobijo plačano za delo, ki ga store, in ako ne marajo svoje plače, in če ne morejo od nje živeti, ni to moja briga."

Takega neusmiljenega bi opozoril, da pomisli dvakrat, predno iz-

reče tako kletev, in mogoče je, da bo spremenil svoje nazore, meneč, da jim ničesar ne dolguje.

Recimo, da te potreba primora, živeti pod ozračjem, kjer pritiska zima po tri do štiri mesece v letu. Zakon narave te primora, da si na toplem — pod kaznijo, da ne zmrzneš. In, kako pridobiš toploto?

Nekdo ti mora kopati premog, ti ga ne moraš, ker ne veš kako, pa tudi nimaš korajže za to, odkar si kapitalist postal, ko bi tudi vedel kako.

Kopati premog je težaven business, ti pravim, in to tem lažje, ker sem sam okusil njegov črn kruh. Premogar mora delati dolge ure, daleč pod zemljo, kjer ne vidi ne neba ne solnce, ki je takorekoč simbol življenja. Delati mora skoraj ves čas pripognjen, časih kleče, ali leže, kakor nanese, kar ga takorekoč stare ter oslabi, da komaj domov leze — črn in zamazan kot sam hudič.

Zrak v premogorovih tudi ni najboljši. Najnevarnejši je takomimenovani "firedamp", ki, ako pride v dotiko s premogarjevo svetilko, gotovo eksplodira. Čital si gotovo že večkrat od takih eksplozij. In časopis je, par dni po katastrofi napolnjen s tragičnimi pripovedkami o iskanju podkopanih in mrtvecev. Čitajoč tako poročila se, ko te še groza obdaja, zahvaljuješ previdnosti, da nisi premogar. Ali bi toraj ne bilo zmerno, vzvišeno od tebe, da priznaš ljudem, kateri tvegajo zate ter tudi izgubljajo življenje, da jim dolguješ, veliko dolguješ, in to jim vsaj deloma, lahko poplačaš, kadar so v stiski, kakor so sedaj — reveži rojaki in njih družine v westmoreland okraju v Pennsylvaniji.

Pomisli še enkrat o dolgu, dragi mi rojak, kapitalist, katerega dolguješ tem ljudem. Mogoče je, da se bodeš zavedal, ter se vprašal: Ali bom mogel kedaj poplačati ta dolg z denarjem?

Apelujem toraj na vse tukajšnje slovenske kapitaliste, ki živijo v miru in zadovoljstvu, za katero udobnost se vsak dan nove žrtve darujejo. Da naj ne pozabijo svojega dolga ljudem za te žrtve, ter jim pomagajo, to je, da jim vsaj deloma odplačajo to, kar so oni zanje storili.

IZ STARE DOMOVINE.

Izvirno poročilo.

Dobro je kazala postati letos letina. Mrva, detelja je rasla gosto in visoko, vsi kozolci so bili polni rdeče detelje in pozneje nemške in kranjske, in travniki so kazali eno tretjino več košnje, kakor druga navadna leta. Strn je dobro prezimila in v vinogradih je kazalo dobro. Pa je vse drugače prišlo. Deteljo so spravili brez dežja, mrvo pa le redko kateri kmet. Mrva je vsa očrnela, ker je ležala pokošena več dni v dežju. Nalivi so napravili veliko škodo v vinogradih; odplavili so zemljo

tudi iz višje ležečih njiv. V vinogradih je palež vse uničil in pojavilo se se še druge bolezni. Vina letos ne bode nič. Težko, če bo grozdja za zobati. Predvanskem je bilo veliko vina; — težko se je prodajal. Po 24 vinarjev liter se je dobilo že najboljšo. Lansko vino bilo je slabše, ker je bilo mnogo gnilega grozdja; ljudje so se bali, da ne bo stanovitno. Vino je bilo ceno: Ali zdaj, ko vse kaže, da ga letos nič ne bo, poskočile so cene vanskega vina od 16 vinarjev na 40—50 vinarjev liter. In če je od gostilničarjev vse pokupljeno. Zdaj nobeden ne vpraša, ako bo vino stanovitno, bog, da ga dobi. Predvanskem, vlni, letos so naši ljudje pili, da je bilo že grdo. Prodati se ni dalo vino, tedaj, da se v sodih ne suši, pa ga dajmo! — Ako bi tako šlo naprej na Dolenskem, bi imeli hude posledice vinopitja v zdravju, telesni in duševni jakosti ljudstva. Letos bo vino drago in ga ne bo, naši vinopivci se bodo streznili in bodo porajali za boljše hrano, ozdravili bodo in njihovi nosovi bodo zopet dobili naravne barve. Strni so letos tudi bolj slabe. Polegle so in malo je zdravega zrna. Krompir gnije in malo ga je. Je pa tudi šlo, kakor bi bilo plačano, kar le v navih in vsaki dan skozi mesec! Mrve je dosti, ali ni tečna; uliva se živini. — "Moča jemlje dva kosa kruha, suša vzame le en kos." Zdaj se je vreme malo zboljšalo. Ali noči so mrzle. Morebiti se bo ajda dobro obnesla, bo koruze kaj več. Otava je dobro zrasla — bo skoraj kositi. Živelo se bo že, ker je živina draga in ji je kaj pokladati, naj že zima hitro začne. —

V drugem menda dobro gospodarimo. Naš kmet stavlja nove hiše, hleve, pa tudi dosti novih šol in novih lepih cerkev. (Ameriški denar pomaga.) Prej je bil grad največje poslopje na kmetiji, zdaj je šola. Tako zahteva čas in zdajšnje svetovno gospodarstvo, v katerem se mora vse dobro šolati že v mladosti. Cerkev že morajo tudi biti; da bi le bili naši duhovniki manj na to uvežebani in za to vneti, da vladajo vse, da so v političnih vprašanjih prvi za cesarjem, ali še jakši od njega. To drugače ne misli, kakor bi pod se spravilo na kmetiji vso občinsko upravo, uboge ljudske učitelje ter v mestih nadvladalo v občinskih zastopih, šolah, uradih in v vsem življenju. Vsi drugi izobraženejši ljudje ne bi smeli kaj storiti v javnih stvareh po svoji glavi. To dela naše družabno življenje nemirno in neljubno. V drugih, kakor poljedelskih stvareh še ne izučenege kmeta, vodijo ti duhovniki, kamor hočejo; k volitvam, v vse zastope, jih priženejo duhovniki, kakor sužnje. Viditi je pametnejšim kmetom, da se sramujejo voliti na komando teh ljudi, ali ne morejo se jih korajžno rešiti. In naši duhovniki, dasi so skoraj vsi sinovi kmetije, ne ravnaajo včasih lepo s svojimi rojaki na kmetiji.

Da ne segam daleč, navajam v dokaz ravno povedanega dogodbico, ki se je pripetila pred kratkem v okolici št. Jerneja na Dolenskem:

Pisalo se Vam je že, da imamo v Rakovniku pri št. Jerneju božjo pot lurske matere božje. Pred kakimi osmimi leti so bili iz Francoske izgnani mnih-kartajzi. Eden oddelek teh je prišel na Dolensko, kupil nekaj samostanske graščine Pleterje pri št. Jerneju, tam sezidal veliko hiš, lepo cerkev, vkup skoro majhno mesto. Ceni se vse delo na par milijonov goldinarjev. Ti mnihovi so pripeljali seboj lesenó podobo matere božje, kakor je v Lurdu na Francoskem, najglasovitejši božji poti na svetu. To podobo je imel general kartajzev, molil je pred njo. Blagoslovil je to podobo nek francoski škof in ji, kakor pravijo naši duhovniki, podelil čudotvorno moč lurske matere božje. (Kat. duhovnik baje vse premore, saj je mogočnejši kakor bog. On grehe odvzuje in boga stvarja pri daritvi svete maše. Tega ne premore sam bog.) — Mnihi-kartajzi so pred 4 leti, ko je bila 50-letnica upeljave božje poti v Lurdu na Francoskem, navotili tako, da navedeno podobo lurske matere božje fanti Marjine družbe v št. Jerneju prenesejo v farno cerkev v št. Jerneju in od tam v veliki procesiji z duhovniki na čelu v Rakovnik pri Stari vasi, ¾ ure od št. Jerneja. — Župnik Anton Lesjak v št. Jerneju in njegov ka-

plan Leop. Kolbezen sta oznanila, da bo velika procesija, katere bo spremila podoba lurske matere božje v Novi Lurd. V Rakovniku nad Staro vasio pri št. Jerneju je namreč skala, izpod katere pritoka studenček. Ta kraj so izbrali mnihovi za češčenje navedene podobe lurske matere božje. Tudi v Lurdu na Francoskem je studenček, v katerem se romarji umivajo, iz katerega pijejo in katera voda stvarja velike čudeže, ozdravlja bolezni, katerim najboljši zdravniki niso kos. Kaj, ko bi tudi studenček v Rakovniku delal take čudeže! — In Ant. Lesjak, župnik v št. Jerneju je vodil procesijo v Rakovnik. Zbralo se je baje do šest tisoč ljudi. Fantje so nesli na trгах podobo lurske matere božje in bilo je več duhovnikov zraven in eden pater frančiškana iz Novega mesta, ki je imel blagosloviti studenček v Rakovniku. Procesija je bila res velikanska. V Rakovniku je zli eden duhovnik v pričo ljudstva steklenico vode, ki so jo baje dobili iz Lurda na Francoskem, v studenček in pater frančiškan ga je na to blagoslovil. Podoba lurske matere božje so duhovniki postavili na skalo, opravili molitve in peli litanije in Marjine pesmi. Na to so se dali fotografirati. Ant. Lesjak v vspejdu v sredi. Duhovniki so bili seveda oblečeni v koretlih in štolah. Stem je bila ustanovljena božja pot. Kakor sem Vam že poročal, se je že precej dobro prišla ta božja pot in Dolenjci okoli št. Jerneja so bili veseli, da bo kaj ostalo denarja od romarjev doma, da ne bodo nosili denarja k "Mariji pomagaj" na Gorenjsko. In v našem lepem dolenskem svetu okoli št. Jerneja bi se ujemala s češčenjem Marije lepša okolica; nekaj je tu za pogledati lepe, dobre kmetije in lepega sveta mej vinogradi, kjer je gostilnica takoj pri roki. Od aprila do pozne jeseni so se potem vozarile ženske in moški v ta naš "Novi Lurd." Tako so to božjo pot krstili v farovu v št. Jerneju. Tudi duhovniki so pripeljavali svoje farmane na to božjo pot. Nekaj se je nabralo denarja in ta denar so zbirali in upravljali nekateri moške v Stari vasi. — Rakovniku ter z njim obokali studenček v Rakovniku, pravili lep prostor okoli istega, sezidali stopnice okoli skale, na kateri je podoba lurske matere božje. Karl Piletič, fant iz Stare vasi, je bil posebno vnet za to božjo pot. Vodil je vsa dela in polagal nekaj časa račun župniku v št. Jerneju, Antonu Lesjaku. Ta Anton Lesjak je sam nalogal na hranilne bukvice, na katere je nalogal Piletič prevečen denar v hranilnici, ako mu je prišel kak dar v roke. —

Ali to ni trpelo dolgo. Romarji so vsako leto več denarja dajali v nabiralnik v Novem Lurdu in župnik Anton Lesjak je velel Piletiču, da mu mora izročiti vso upravo božje poti v Novem Lurdu in ves denar in hranilne knjižice. Fant se je podal na to k škofu v Ljubljano dru. Antonu Jegliču in temu vse povedal. Škof je fantu rekel, naj on in moške naprej upravljajo božjo pot in nabrani denar, kapelice pa naj še ne zidajo, dokler ne bo dovolil. Piletič pa to pove župniku Antonu Lesjaku. Ta je postal jezen. V svoji jezi je zagrešil veliko neumnost, ako se vzame ista iz stališča kat. duhovnika. Župnik Lesjak je namreč začel raz lece godrnjati proti božji poti v Novem Lurdu. Nekaj je govoril o goljufiji, ki se dogaja v Novem Lurdu. Na to ljudje niso nič porajali, govorili so, da je Lesjak sam upeljal božjo pot in hodil dalje v Novi Lurd. Ali tu se prigodi letos maja meseca neumnost, ki je Lesjaku dala priložnost, da se dobro znese nad Piletičem in drugim, ki mu niso hoteli izročiti uprave denarja božje poti v Novem Lurdu. —

Blizo Rakovnika je živel umobolén kmetijski fant Tičar. Ta si je mislil, da bi bila božja pot lepša vrh Gorjancev in je zapretel, da bo lursko mater božjo zanesel vrh Gorjancev in v Rakovniku vse razrdl, požgal. Piletič in drugi so stražili Tičarja. Ali enkrat jim je le škodo napravil v Lurdu. Šli so v št. Jernej k županu, k orožnikom prositi, da se Tičarja pošlje v norišnico; — dobili so odgovor, da je Tičar prost, da sme delati kar hoče, ker ga v norišnico ne sprejmejo. Peljali so Piletič in drugi enkrat Tičarja, ko je zopet nekaj zahvalnic: kit. tablice

potrgal raz skale v Rakovniku, v št. Jernej k županu, k orožnikom; ti so Tičarja spustili na prosto. Potem enkrat je Tičar nanesel drva pred skalo lurske matere božje, zmetal tablice, druge zahvalnice in podobo matere božje na groblje in jo zažgal. Dosti je zgorelo, podoba matere božje pa ne. Moške in fant Piletič so iskali Tičarja, ga zvezali in Piletič ga je pripel na ograjo pred skalo. Poslali so enega v Kostanjevico k sodišču, ki je imel prositi, da pride kdo od sodnje po Tičarja. Tičar je bil precej časa tako zvezan, sodnika dolgo ni bilo, ker je več

časa preteklo, v katerem je prišel dotični sel čez št. Jernej, kjer je prosil, da pride obč. sluga v Rakovnik v Kostanjevico. Sodnik je potem vzel Tičarja seboj in utaknili so ga v norišnico; Piletič in drugi, ki so pomagali zvezati in privezati Tičarja na ograjo pa je tožilo drž. pravdnistvo v Novem Mestu zaradi hudodelstva javne sile in krvava sodnja je te verske gorečnejše obsodila zaradi hudodelstva javne sile na ječo od šestih tednov do 4 mesece, ker so preveč storili, kakor je bilo treba, da škodljivca neškodljivega storijo. (Konec prihodnjik.)

GLAS SVOBODE
CO.

1518 West 20th St. Chicago, Ill.

OBVESTILO!

Vsem društvu, obrtnikom, trgovcem, gostilničarjem, kakor tudi posameznikom se priporočamo za nabavljenje

Vsakovrstnih Tiskovin

kot: Zavitke in papirje z firmo, za zasebnike in urade, račune in vse v to stroko spadajoče tiskovine. Priskrbimo tudi

društvena pravila in prevode

iz tujih jezikov na slovenski jezik in obratno. Naročnikom lista

"Glas Svobode"

dajemo vsa tozadevna pojasnila zastoj, samo pošto znamko za 2c se naj priloži za odgovor.

ŽE VEČ KOT 10 LETNO UREDOVANJE

kot glavni zdravnik in ravnatelj
NA SLOVENSKEM ZDRAVIŠČU
V NEW YORKU

Vam je dosti dokaz, da je naš slavní svetovani

DR. J. E. THOMPSON

NAJBOLŠI ZDRAVNIK, in ima popolno izkušnost v zdravljenju vseh bolezni. — Že dosti velika nesreča za vsakega je, ako ga napadne bolezen, a še večji siromak je oni, kateri zaupa svojo bolezen v zdravljenje nezkušenemu zdravniku:

NI JE SPOLNE MOŽKE ALI ŽENSKÉ BOLEZNI

Kateri Dr. J. E. Thompson bi se ne upal v najkrajšem času popolnoma ozdraviti, on Vam jamči za hitro in popolno uspešno zdravljenje sledečih bolezni:

Posledice onanije, triper, čankir sifilis, impotenco, polucijo ali gubitek moškega životnega soka; revmatizem. Vse kronične bolezni želodca, srca, glave, grla, ušes, ledic, pljuč, prsi, mehurja; kilo ali bruh; Vse spolne bolezni na notranji ženskih ustrojih; neredno mesečno čiščenje; beli tok, padanje maternice, neplodivost; Vse kožne bolezni; srbečino, lišaje, uši na spolnih delih, i. t. d.

ZDRAVLJENJE VSEH BOLEZNIJ OSTANE STROGO TAJNO
ZATORAJ ROJAKI! ako ste bolni ter želite v kratkem popolnoma ozdraviti, natanko in brez prikrivanja ali sramovanja opišite svojo bolezen v materinem slovenskem jeziku ter v pismu natanko naznanite, kako je bolezen nastopila, koliko časa traja, in vse druge podrobnosti ter pisma naslavlajte edino le na sledeči naslov:

SLOVENSKO ZDRAVIŠČE

DR. J. E. THOMPSON

342 W. 27th ST., NEW YORK, N. Y.

Pijte najboljše pivo

Edelweiss

Peter Schoenhoffen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9

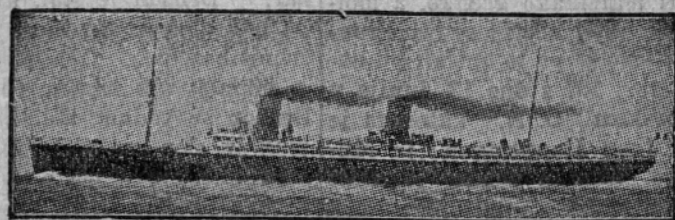
CHICAGO ILL.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško

FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
La Provence 30.000 HP | La Lorraine 22.000 HP
La Savoie 22.000 HP | La Touraine 20.000 HP
Chicago, nov parnik 9500 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila
Pristanišče 57 North River vzhodje 15th St., New York City

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad,
na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

Vsak slovenski delavec naj
člta "GLAS SVOBODE"

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co.,
1518 W. 20th St. Chicago, Illinois.

Subscription \$2.00 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodni list za slovenski
narod v Ameriki.

"GLAS SVOBODE" IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

ZA AMERIKO:
za celo leto.....\$2.00
za pol leta.....\$1.00

ZA EVROPO:
za celo leto.....\$2.50
za pol leta.....\$1.25

NABAVLJA ZA DOPISNIK IN POŠILJATELJE
GLAS SVOBODE CO.
1518 WEST 20TH ST., CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike
da nam natančno naznajo poleg NOVEGA tudi
STARI naslov.

ROJAKOM V RAZMIŠLJE- VANJE.

Čuden narod smo Slovenci. Ma-
lo nas je, pa se še ti ne moremo
razumeti med seboj. V neki večji
slovenski naselbini sem vprašal
rojaka, zakaj ni tam nobenega
slovenskega podjetja, gotovo bi
se izplačalo.

"Izplačalo!" me je zavrnil.
"Poskusite s čimur koli, pa boste
videli, kako boste shajali. Pred
enim letom je poskušal Slovenec I.
Z... z malo trgovino. Mislite,
da so hoteli Slovenci k njemu?
Kaj še! Dasi jim je bilo na roko,
in ni bilo blago nič slabše, kakor
v drugih trgovinah, k njemu, ki
domačinu niso hoteli zahajati.
Vrag ni ga vedel, zakaj ne! Mož,
ki se je zanašal na domačine, je
končno trgovino z izgubo prodal,
ter odšel iz nevhvalečnega kraja!"

Prepričal sem se sam o insti-
tosti in resničnosti teh besed.
Kjer sem povprašal, zakaj in ka-
ko, da ne bi šlo in ni šlo, so zma-
jali z rameni in dejali: "Ne gre
pa ne gre, je vse zastoj!"

Toda, ali je res temu tako? Ni-
kakor ne. Seveda, samozavesti in
narodnega ponosa nam manjka. V
tem tiči vzrok vsega zla. Naše ge-
slo mora biti: "svoji k svojim!"

Tega se moramo držati in dobri
nasledki ne bodo izostali.

Delujmo na vso moč na to, da
se združimo in podpiramo drug
drugače. Le v združenju je moč
in le, če bomo združeni, more-
mo kaj začeti. Ali ni žalostno, da
je skomaj v vsaki večji slovenski
naselbini po več strank, in da se
rojaki med tujim narodom ne mo-
rejo razumeti. Slovenci, ako ste
tako srečni, da v kateri vaših na-
selbin še ni spora, pazite, da ne
nastane. Ako se pojavi med Vami
kdo, ki Vas hoče razdvojiti, in
naj govori še tako medeno, a od-
seva iz njegovih besed prikrita hi-
navščina, pazite ga iz svoje sre-
de, dokler ni prepozno. Kakla lepa
sloga je vladala med Slovenci pred
nekaj leti v Chicagu! Pa so prišli
izvestni ljudje, ter v kratkem ča-
su dosegli, da je sedaj med chi-
caškimi Slovenci razprtija, ka-
mor se človek obrne. Pred nekaj
leti sta bili le dve stranki, danes
jih je, — kdo ve koliko. Vsak
drugače misli in je drugega mne-
nja in vsak posameznik je menda
stranka zase. Na združitev skoraj
ni misliti. Prav nedolžen članek,
katerega smo priobčili v šte. 25.
z dne 24. junija pod naslovom:
"Zjednimo se!" je izževal mnogo
viharja in upora med čicaškimi
Slovenci. Radi članka smo morali
požreti marsikako grenko, a mol-
čali smo in si mislili svoje. Prav-
zaprav smo se pa le opirali na do-
pis v šte. 137 z dne 13. junija v
newyorskem "G. N.", katerega je
poslal Ivan Hauptmann iz Mil-
waukee, Wis. In vendar je misel
o združitvi tako lepa, vzvišena, a
nikdo se zanjo posebno ne ogre-
va... A dovolj o tem, da ne
nastanejo zopet kakšne nove nepri-
jetike.

V Ameriki živijo Slovenci mo-
ranio imeti vedno pred očmi, da
nas je malo in da nikdar nič ne
dosežemo, ako ne bomo delali
drug za drugega, ako ne bomo
složni, in ako v prvi vrsti ne pod-
piramo rojakov. Za vzgled nam
morajo biti v tem oziru drugi na-
rodi, ki so složni in so tudi kaj
dosegli. Čicaški Slovenci se naj
vzgledujejo po tukajšnjih Čehih!
Vsak dan se lahko prepričajo o
napredku češkega življa v Chica-
gu. Svoji k svojim! naj bode tudi
naš klic, in ne bomo se nikdar
resali.

Gesla: Svoji k svojim! naj u-
poštevajo prav posebno še naši

slovenski delavci. List Glas Svo-
bode, katerega izdaja Glas Svo-
bode Co. je delavski list in tako
ne bi smelo biti slovenskega de-
lavca, ki ne bi bil nanj naročen.
Slovenski delavci, imejte vedno
pred očmi, da je odvisen vsak list
od naročnikov. Čim več naročni-
kov, tem večji in boljši je. Radi
tega je vsako priporočanje, in
prošnja, naj mi list razširimo, po-
polnoma odveč. Vi ga lahko razši-
rite in učinite, da bo večkrat iz-
hajal, če se nanj naročujete in
pridobivate tudi novih naročni-
kov.

Stroški izdajanja lista bi se z
večkratnim izdajanjem podvojili,
če ne potrojili, pokritja pa ne bi
bilo. Če hočete imeti večji list, se
morate torej držati gesla: Svoji k
svojim! in: Delavci za delavski
list!

Premišljajte o tem in potem
začnite delati in se boriti za svoj
list, kakor se on za Vas bori!

ZAVEDEN DELAVEC.

Pripovedovanje stare ženice, ka-
ko je zavrnila krvav denar
svojega sina stavkokaza.

Delavski boj je trajal že nad en
teden. Skoraj vsi delavci so osta-
vili delo, ko se je napovedala
stavka. Družba je dobila že prej
odločno pojasnila, vendar se ni
hotela podati v upanju, da bo mo-
gla delati s skabi.

V noči prvega tedna, ko se je
štrajk pričel, so vtihotapili okoli
sto ljudi v tovarno in družba je
pregovorila nekaj starih delav-
cev, da so ostali. Za to so dobili
štirikrat podvojeno plačo, in o-
pravljali so službo bosov skabom
— greenhornom.

Drugi dan štrajka so nekoliko
stavkolomcev, ko so prišli pred
ogrado, nabili. Od takrat se niso
več prikazali na svetlo; ostali so
za ograjo, kjer so tudi spali in
kjer so jih hranili, kakor prešičke
v hlevu. Koncem tedna je postalo
obema strankama jasno, da se bo
družba lahko dolgo časa držala s
pomočjo skabov, in to, dokler bo-
de imela nekoga mladega moža,
Joe Bensona, ki je postal skabski
foreman, in še štiri druge izvež-
bane delave. Ako bi pridobili
štrajkarji te može na svojo stran,
bi se morala družba podati, ali pa
zapreti tovarno.

Po sedmih dnevih se je v mra-
ku vkradel Joe Benson izza ograje;
krenil je okoli prvega vogala
ter hitel po temni ulici nizdol.
Dva bloka od vogala so ga vsta-
vili trije može. Po malo minutah
pa se je nabralo okoli skaba nad
sto ljudi. Predsednik unije je
stopil pred Bensona, ter ga pro-
sil, naj pride med štrajkarje in
pusti skabsko službo, s katero si
ne boče nič pomagati. Toda Ben-
son se ni hotel vdati. Čule so se
že grožnje, in bilo je videti, ka-
kor bi hoteli drug drugega požre-
ti. Naenkrat se je gruča razdvojila
in med razburjeno množico je sto-
pila stara ženica, ogrnjena v ve-
lik, star robe.

"Joe!" je rekla, ko je stopila
pred Bensona.

Benson je pogledal starko in z
vsklikom "mati!" šel proti njej.
Toda starkin obraz je bil temen
in grozeč.

Benson je stopil še bližje, ji po-
gledal v oči, toda takoj boječe od-
stopil. Žena je držala zavite ban-
kovce v roki. "Tukaj je \$50 ka-
tere si mi poslal, Joe," je rekla.
"Jaz jih nočem. To je krvav de-
nar." Benson je stal, kot pribit
na mestu, zroč v mater. Nihče ni
hrnil besedice. "Vzemi denar,"
je nadaljevala ženska. In, ko je
Benson še vedno stal na mestu,
gluh in slep, ne vedoč, kaj dela,
ali kje je, mu je vrgla denar pred
noge. "Joe," je rekla slednjič, ko
je premagala duševni boj, "bodi
mož. Drži z nami. Spomni se svo-
jega očeta. Ako ne greš sedaj z
menoj domov, Joe, in ostanes do-
ma pri meni, si skab. Potem mi
ne pridí nikdar več pred oči, in
v mojo hišo."

Odločnost in ljubezen matere
do sina in svojega stanu je zna-
gala, in še isti večer sem imel
priliko govoriti z pogumno in zave-
dno žensko, ko je sedela pri peči v
mali, toda prijazni kuhinji poleg
svojega velika Joža. Vprašal
sem jo, zakaj je tako nastopila
proti svojemu sinu, ko bi jo ven-
dar moral voditi naravni nagon,
da se veseli napredka svojega si-
na.

"Deset let je bil moj mož Ben-
son član unije, je plačeval meseč-
ne prispevke, in ves ta čas je do-

bival malo po malo večjo plačo in
kračji delavni čas," je pravila ga.
Benson. "Brezdvomno dala je
nam to unija. Nato je Benson o-
bolel, deset tednov je bil v poste-
lji, in vsak teden nam je unija iz-
plačala bolniško podporo. In, ko
mu je bilo vedno slabše, so po-
močniki prišli in se vrstili pri
njegovi postelji, da sem se oddah-
nila in prespala. Ko je ozdravel,
mu je delo preskrbela unija, in
tako je poteklo drugih deset let.
Tekom tega časa sva jaz in moj
mož prestala par trdih štrajkov,
toda plača je vedno, dasi počasi,
naraščala. Opazila pa sem tudi,
da može, ki se niso trdno držali
unije, niso nazadnje nič profitira-
li in slabo se jim je godilo."

Kaj pa zaleže, ta extra denar,
ki ga dobe za par tednov ali me-
secev, ko te vse postrani gleda;
sam postaneš boječ, srce ti bije in
nekaj ti pravi, da nisi nič boljši
od navadnega lopova. Ko je
štrajk poravnal, stavim, da je še
od dela odpuščem, in ker ga je
sram in vest ga peče, se poda na
bun ter potika po temnih kotih
vse svoje ostalo življenje. In ta-
ko bi se bilo kmalu tudi Jožu pri-
godilo."

"Well, nesreča nas je zopet za-
dela, Bensona je pobilo, neka cev
je eksplodirala ter mu pobabila
obraz in ko je prišel iz bolnišnice,
je bil popolnoma slep. Osem
mesecev nam je unija vsak teden
plačevala bolniško podporo. Nato
je Benson umrl. Unija ga je po-
kopala, in meni je plačala \$500.00
smrtnine, kar je pomagalo da je
ostal Joža v šoli in se izobrazil.
Tudi spomenik na njegov grob je
plačala unija. Seveda Joža ne
pomni tega, bil je mal."

Iz tega je torej razvidno, da
so unije tudi nekaka delavska
podporna družva. — Svote,
ki se naberejo, so posvečene v
razne svrhe in pomoč revnim in
potrebim. Povprečno so že iz-
plačale organizacije stotisoče mi-
lijonov dolarjev za smrtine, bol-
niške podpore itd. Za svoje so-
brate skrbijo, ako jih pobije pri-
delu; vzdržujejo razne delavske
urade, ki so velikega pomena za
delodajalce in delavce; nekatere
organizacije so ustanovile razne
zdravstvene zavode, kjer zdravijo
člane organizacije, ki nimajo last-
nih sredstev. Uvedla so, plačujejo
tudi penzijo onim članom, katere
je tako težko poškodovano, da so
vse življenje nesposobni za vsako
delo. Zgradile so že tudi precej
lastnih domov, za stare in onemo-
gle člane, lastne dvorane, kjer se
shajajo k posvetovanjem, in tudi
lastne prodajalne. — Henry M.
Hyde v čicaški "Tribune."

PRIMOJDUŠOVCEM.

Iz naslova tega spisa je razvid-
no, da so namenjene sledeče vrste-
ce onim, ki se radi dušajo, sakra-
mentirajo, sploh onim, ki se ob
priliki in nepriilki poslužujejo
krepkih kletvic. In da se jih Slo-
vence radi, moramo priznati. Po-
znal sem že bolj postarjega moža,
ki je mnogo prepotoval po svetu.
Govoril pravzaprav, lomil
je več jezikov, toda kleti je znal
v vsakem prav dovršeno. Kakšno
mastno madžarsko kletve je za-
vlekel po pet minut. Svoje grde
navade ni mogel opustiti; klet je
tudi v priučenosti otrok in tako
me pravzaprav ni veliko začudilo,
ko sem čul pet pednov velikega
poglavca govoriti drugemu: "orka
čapala, te bom!"

Preklinjanje je grdo, strašno
grdo, in s klevetanjem dokazuje
človek samo svojo neotesanost in
zarobljenost. In kljub temu naši
ljudje kaj radi kolnejo. Po kranj-
sko se pridrušajo, po angleško pre-
klinjajo, da se kar bliska. To naj
bi vsakdo opustil in se nedostoj-
nih besed varoval, kolikor možno.

V New Yorku so pred kratkim
aretovali moža, ker je rekel
"damn." Obtožba se je glasila,
da se je javno posluževal "pro-
fanih" izrazov. Sodnik je moža
oprostil iz razloga, da je "damn"
sicer nedostojna beseda, a ne
"profana", torej ne dovolj grda.
Vendar iz tega ne sme nikdo skle-
pati, da je preklinjanje dovolje-
no.

Postavo proti rabi profanih iz-
razov, imajo razum v državi New
York, tudi v mnogo drugih. Ne-
katere pa ne, in med temi je tu-
di naša, illinoiška. Toda, če pride
do tega, da bi se preklinjač sezna-
nil z kazenskim sodiščem, je lahk-
o na to pripravljen, da ne boče
opuščem.

Kaj se pravzaprav razume pod

"Profanity", besedo, katere je
navedena v kazenskem zakoniku,
vladajo različna mnenja. Seveda,
mnenja so se spremenila, kakor
so se časi. V pravem pomenu be-
sede moramo razumevati pod
"Profanity", nekaj takega, ka-
kor bogokletje. Drugi pa menijo,
da je toliko, kolikor je misljene-
ga v božjih zapovedih, namreč
"ne preklinjaj." In v dobrih, sta-
rih časih, ko so imele amerikan-
ske kolonije, še nekako farsko
nadvlado, ko je bila cerkev še dr-
žavna, in je bil predpisan cerkve-
ni obisk: v starih, dobrih časih, iz
katerih imamo še razne "modre"
postave, ni bilo o tem vprašanju
različnih mnenj. Vsaka kletev je
bilo bogokletje in seveda kaznji-
va. In, če bi imeli v Združenih
državah še sedaj postavo v tem
zmišlja, da bi bila vsaka, tudi naj-
manjša kletvica kaznjiva, makar
samo z najnižjo denarno kaznijo,
bi bil v kratkem času poplačani
vsi državni in drugi dolgovi.

Danes postave niso več tako
stroge. Bolj in bolj se približuje-
mo (toda tudi ne brez izjeme,
kar kažejo temperenčne postave,) načelu,
da poseže vlada samo
tam vmes, kjer kdo kaj dela, kar
bi škodovalo pravu bližnjega, ali
kaj dela, kar bi moglo vsem ško-
dovati. Poznati moramo razliko
med zločinom in pregreho. Razli-
ko med zločinom, ki je vedno kr-
šenje postave, in pregreho, s ka-
tero si največkrat grešnik sami
sebi največ škoduje.

Če se pa pregreha javno zelo
razširja in vzbuja občno jezo,
pride pod državno kazensko o-
blast. Moža, ki izusti o priliki
"damn", ali drugače kako
"swearword", ne kaznujejo, a
policija se lahko vtakne vmes, in
sodnik lahko kaznuje, kjer kdo z
preklinjanjem nadleguje druge,
moti javni mir ali žali dostojnost.
V takem slučaju ni treba posebe
postave, ker preklinjača lahko
vtaknejo v luknjo radi nedostoj-
nega obnašanja ali kaljenja miru.

To velja tudi za slučaje, kjer
pomenja "Profanity" bogokle-
tev v ožjem pomenu besede. Dr-
žavne cerkve nimamo več; drža-
va, kot taka, nima s cerkvenimi
ali verskimi stvarmi ničesar o-
praviti; pripoznava po ustavi
jamčena verska enakopravnost
ščiti bogokletnike, kakor ščiti
dobre vernike. Kdor ima pravico,
da si izbere vero, kakoršnjo ho-
če, ima tudi pravico nepripozna-
vanja vsake. Toda, dasiravno ni-
ma država z cerkvijo kakor ver-
sko napravo, ničesar opraviti, ka-
kor tudi ne z vprašanjem božje-
ga izvora, verskega pripoznava-
nja, vendar pripozna cerkve, pri-
pozna vero in versko stremljenje
kakor moralno silo, ki je opravi-
čena do državnega varstva. Pri-
poznava se pred vsem tudi pravi-
ca samskega vernika, in pravica
vsake cerkvene občine, in lahko
pripoznavajo svojo vero in po
njej živijo, kakor se jim zljubi.

In če ima poleg tega nevernik
isto pravico, da pripoznava svo-
jo nevero, in je veda svobodna in
so znanstvena preiskovanja in
kritika dovoljena tudi za cerkev
in božjim razodetjem, ne smemo
te svobode izkoriščati. Vsakemu
svoje! To mora veljati tudi pri
veri!

Glavna stvar.

Ako si nameravate ohraniti
zdravje, ne smete pozabiti, da je
glavna stvar v človeškem telesu
kri. Pazite na kri, držite jo čisto,
zdravo, močno in celo Vaše telo
bo v najlepšem stanu in razvoju.
Ako je Vaša kri iz slabe tvarine,
potem ves telesni sestav trpi. Opa-
zili bode redoma izgublajočo se
moč, jesti ne bode mogli dosti,
in še ono malo, kar povijete, ne
prebavite. V takih položajih je
Trinerjevo ameriško zdravilno
grenko vino najboljši pripomoček.
Ono primora prebavne organe do
rednega delovanja, očisti popol-
noma ves sistem nesnage, ter po-
maga k pridobivanju novih, za te-
lo koristnih snovi, kakor tudi
zdravo in močno kri. To zdravilo
je čudopolna pomoč raznih želo-
dečnih boleznih, za prebavo, kri in
živce.

Na prodaj v lekarnah, dobrih
gostilnah in pri izdelovalcu Jos.
Triner, 1333 — 1339 So. Ashland
Ave., Chicago, Ill.

HRVATOM.

V hrvaški naselbini v Chicagu
je dobiti dobro gostilno na do-
brem prostoru. Vprašajte agenta
Atlas Brewing Co. Mr. Frank
Brezka. (12-19-10)

Največji čudež današnjega dne.

Telegrafično pošiljanje denarja
v stari kraj za 50 centov.

Vsaki, kateri plača 50 centov več, kakor je navadno plačal pri po-
šiljanju denarja po pošti, pošlje zdaj lahko vsako svoto denarja tele-
grafično v stari kraj.

Denar je že drugi dan v Evropi nakazan in izplačan a čez 10 do
12 dni dobi pošiljatelj v Ameriki originalni receptis evropske pošte.
Prijemnik denarja v starem kraju ne plača niti vinarja, kadar prej-
me denar. Ni potrebno, da se mi pošlje evropska adresa prijem-
nika ali kako drugo naznanilo poprej. Nikdo drugi na svetu ne more
tako po ceni pošiljati denar brzojavno v stari domovino.

Puskusite in prepričajte se.

Denar pošljite meni po Money Orderu, čeku, ekspresu ali v regi-
strovane pismu. Pišite po cenik in navodila.
Kdor mi pošlje naslovov, dobi lepo darilo.

IVAN NEMETH, BANKIR

Biv. cesarski in kraljevski konsul. agent.

457 Washington Street, New York, N. Y.

EDINA VINARNA

ki toči najboljša kalifornijska
in importirana vina.

POZOR! Kedar kupite ga-
lon vina, ali več, tedaj Vam
ga pripeljemo na dom —
brezplačno!

Naše vino je izvrstno in kdor ga je pil, trdi, da ni še nikdar v
svojem življenju pokusil boljše kapljice.

Vsi dobro došli!

Jos. Bernard 1903 Blue Island Ave.

Telefon Canal 842.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo
iz češkega hmeljia in izbranega ječmena.

LAGER MAGNET GRANAT

Razvaža piyo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti
mi te bomo zadovoljili.

V času dela in jela, spomni se na ne-delo in ne-jelo.

Zemlja za kmetije, in kmetije

MISSOURI!

MISSOURI!

Najboljša zemlja za kmetije, ravnina brez vsake
vode, gozd ali deloma posekano, aker od 18—22
dolarjev. Obdelane kmetije, ravnina 25—50 dol.
aker. Valovita ravnina, gozd 12—17 dol. aker.
Kmetije 16—30 dolarjev aker.

Vsakdo, ki ima veselje do kmetijstva, naj kupi kos
zemlje! Zemlja po vsej Ameriki bo postala v cenah
enaka v Evropi in to prej kakor se ljudem sanja. Jaz
ne ponujam zemlje z lažmi, trpentinovega olja iz ko-
renin, nabiranja različnih rož in vsih nemogočih
laži, temveč kupi, ako več ne moreš, vsaj 40 akrov
zemlje in na nji preživel boš vedno sebe in svoje na
pošten način. Ni države v Ameriki, katere bi se
mogla meriti z Missouri v splošnem kmetijstvu.

F. GRAM REALITY Co. Naylor, Mo.

Večina slovenskih krčmarjev v La Salle, Ill.

toči PERU PIVO.

PERU BEER COMPANY, Peru, Ill.

Podpirajte krajevno obrt!

M. KARA

1919 So. HALSTED ST.
cor. 19. Place.

Vam je na razpolago pokazati
svojo najboljšo zalogo

zimske in spomladne obuče.

Angleščina

brez učitelja! Slo-
vensko - Angleška
Slovnica, Tolmač
in Angl. Slov. Slovar stane samo \$1.00,
in je dobiti pri

V. J. KUBELKA

538 W. 145 St., New York, N. Y.

Pišite po cenik knjig!

Slovensko Delavsko Podporno in Penzijsko Društvo

Ustanov.

21. nov. 1909

DARRAGH, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSEDNIK: Jos. Hauptman, Darragh, Pa. Box 140.
 PODPREDSEDNIK: Ivan Sever, Adamsburg, Pa. Box 51.
 TAJNIK: Fran Plazzotta, Madison, Pa. Box 23.
 ZAPISNIKAR: Ivan Flere, Adamsburg, Pa. Box 122.
 BLAGAJNIK: Jos. Klaužar, Adamsburg, Pa. Box 88.

NADZORNIKI:

ANTON KLANČAR, Arona, Pa. Box 144. Predsednik.
 JAKOB ŠETINA, Adamsburg, Pa. Box 108.
 BLAŽ ČELIK, Adamsburg, Pa. Box 23.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. GEORGE BOEHM, Arona, Pa.

KMEČKA POVEST.

Kmet Erbežnik je bil hudo slabe volje. Če je sedel za mizo ob vročih popoldnevih in si natočil kozarček žganja ter hotel v miru božjem uživati ajdovi kruhek in prigrizavati česenj, že se je kar nenadoma zasenčilo okno za njim in nad njim je zavpil prijazni in strahoviti glas njegove Majde, ki je bila po božjih in človeških pravicah in postavah njegov boljši del:

"Al mi ne greš, ti mrcina lena! Česenj pa žganje, samo to bi naprej prežvekoval pa lenobo pases! Ti dedec nebodigatreba! Na tehle svojih ramah sem mu hišo postavila, sedaj pa poseda pa nič drugega kot: Gr, gr, gr govtaneu, pa emok, emok s čeljustimi!"

Erbežnik se je jezno ozrl v okno in zagledal mračni in spašeni obraz svoje Majde. Ves je bil rjav in phekrižan kot razpokana prst na njivi.

"Al mi ne greš, baba babasta, če me te bom ustrelil, ti bom pa tako naredil, da se boš posušila kot lesnika nad grnado. Ne mara te več videti!"

Velika je bila jeza v njegovem srcu in rastla je z vsakim dnem. Započela se je pa tisto popoldne, ko je bila dožidana in pokrita njegova hiša. Sedel je s krovom Kobekem, zidarjem Metinim Boštjanom in postopačem Rujovino na kupu smrečnih trsk in okleškov ter je pil z njimi v lepi zadovoljnosti pelinovo žganje. Delo je bilo gotovo in vse je bilo čedno urejeno, da bi se mladi in lepi nevesti bilo na čast, če bi stopila v novo hišo. Pogovarjali so se o vročem dnevu, hvalili česnjeve duhi in pili.

In Rujovina, postopač, ki je bogu čas kradel, ljudem pa denar, je priteknil:

"Zares Erbežnik, zelo trden kmet si, dober človek, in če se tako vzame, si še, tudi korenjak čedne postave. Škrbast si in hrbet se ti je skrivil, z levo nogo si začel pokruljevati, ampak vseeno bi te vsaka vzela, ker imaš novo hišo. Samo ta-le tvoja stara ti no di napot. Novo hišo imaš, pa stara babo! Vraga, to ne gre skupaj!"

Ko je postopač Rujovina spregovoril te modre besede, je pljunil iz ust rjavo, s tobakom prežvečeno slino, potem je pa voščil dobro zdravje in potegnil požirek.

Kmet Erbežnik je prijazno in hvaležno pogledal postopača ter mu poudaril strok česnja.

"Nova hiša in stara baba! To ni prav, ne!" je opomnil in zmajal z glavo.

Ali v tem nepravem trenutku pa se je čarovnici zazdelo, da je pripihala mati Majda v obližje teh štirih pametno se pomenkujočih mož. Pripihala je, zaslišala vso modro govorico. Zgrabila je smrekov oklešček in vpilila najprej moža čez hrbet, nato postopača in nato oba skupaj.

"Uuh! Da se le ne bojita šibe božje! To sta Antikrista, se hujši od Antikrista!" je zavriskala Erbežnikova žena. Moža je sicer zelo srbelo po hrbitu in rada bi bila odgovorila hudi materi, ali skoro sta imela strah pred njo, zakaj v roki je držala še vedno trd in krepek oklešček.

"A boš šla stran!" je spregovoril Erbežnik.

"Stran me vodi, ta Antikrist!"

je odgovorila in zopet pobožala svojega moža s smolnim lesom.

"Tak jo pa ti daj, Kobelč, ki jo vidiš, kar suni jo!"

"Mene? Mene boste suvali! Pijanci, lenuhi. Blaži! Jaz sem hišo postavila, na tehle svojih ramah, v tehle svojih rokah sem znosila vse kamenje, sedaj me pa hočete ubiti! Lenuhi žro in pijejo, ki niso za nič, čakajte!"

Potemtakem je imel kmet Erbežnik vso pravico, da je bil hudo slabe volje. Ni imel več miru v svoji novi hiši. In kako rad bi bil to stvar predrugačil. Kobelčeva Špela mu je bila tako všeč! Rdeča, pa debela, majhna kot kepica, čisto v srce se mu je zakotalila. Kadar je mislil nanjo, potem pa nenadoma zagledal pred seboj srčiti obraz svoje Majde in zaslišal njen hreščeci glas, je povesil glavo še nižje med rame, stisnil pesti in sklenil:

"To mora biti drugače!"

Sredi tedna je bilo deževno. Ploha in grom, šumelo je in rohnelo. Kmet Erbežnik je vzel veliko črno ruto, vanjo je zavezal kos slamine, tri pare klobas, v malho je dejal steklenico zelene-ga. In se je napotil. Konec vasi v Lisjakovi kajži je gostoval postopač Rujovina.

Odprl je nizka, zakajena, sajasta vrata, in malo da ni padel po razlukanjani, vegasti veži.

"Ho — ho! A ni nobenega doma!"

Tolpa podgan se mu je zakadila pod noge in potem trumoma zbežala in se skrila po luknjah. Od nekje je prihajalo hropeče smrčanje človeka, ki spi spanje pravičnega in sanja angelske sanje.

"Ho — ho, Rujovina. Blažek, ali nisi nič jezen, ali nisi nič lačen? Polno steklenico imam pelinovec, tri pare klobas in še nekaj povrh!"

"Kje imaš pelinovec?" Urno kot blisk je prilomil Rujovina iz-

pod paža, kjer se je zakopan v slamo zibal v angelskem naročju. Njegova glava se je pokazala vrhu polomljene lestve in odprtini, skozi katero se je moglo pod streho.

"He — he, Blažek, kako si uren! He — he — he, tule ga imam, dosti ga je za oba, kar dol pridi! Prigrizavala bova in se menila o velikih rečeh! — No, no, pa me nikar ne zadušil, ne bodi tako silen, se je branil Erbežnik, zakaj postopač mu je vzel steklenico in ga začel potem objemati od veselja nad sladkostmi in slastmi, ki imajo priti.

Stopila sta v izbo, temno in ozko. Pila sta in prigrizovala, kmet pa je začel: "Pa le ne veš, Blažek, zakaj sem jo prirezal k tebi! E, veš ti, ki si moj prijatelj, zahvaliti se ti imam za dober svet in kraj te bom najel, da mi storiš dobroto. Le pijava, in še večkrat bova pila, vsak dan bova pila, pri meni se ti bo godilo tako dobro, da še v nebesih ne tako. Meso ti bo ostajalo, pelinovec in sadjovca boš pil kot vodo —"

Postopač Rujovina je zija in od začudenja ni zaprl ust; žganje se je vilo mestu v grlo po bradi. Potem se je začel rezati in odskakovati po klopi, kot da ga je obsedel sam bognasvaruj.

"Ho — ho, Erbežnik, čakaj, da te zadavim, ki si moj prijatelj! Zadavim te, ker te imam tako radi! Še povej, kako ga bom pil, kako bom jedel, še povej!"

Kmet se ga je komaj rešil, da je mogel pripovedovati naprej!

"Veš, samo nekaj boš moral napraviti zame. Ali mi obljubiš, da boš? Ali prisežeš?"

Postopač je dvignil pest in prisegel pri pelinovecu in klobasah, da se gre metat s hudičem, če Erbežnik tako pravi.

"Mojo babo moraš ubiti!"

Postopač je poskočil in prestrašen pogledal kmeta.

"Majdo moraš ubiti!" je kmet ponovil. "Kaj pa to mar tebi! Še danes jo ubij! Gorjačo vzemi zvečer in jo počakaj pri cesti. Zjutraj je šla v mesto in pod noč se vrne. Pod Metinovo tepko jo počakaj, skrit v travi! Ko pride, skoči in mahni! Živa duša te ne bo videla, ne vedela. In potem, imaš pri meni vse, kot bi ti angelci godli in stregli!"

Postopač je pristaval steklenico k ustom in pil in pil. Potem si je obrisal usta in hropeče gledal kmeta.

"Pa misliš zares?"

Kmet sprva ni odgovoril, samo nekako postrani je pogledal postopača.

"Če si ne upaš, kar povej! Grem pa drugam! Deset jih dobim, ki store radi to, saj je vseeno. Pošteno bom plačal. Žal mi je, da sem ti povedal."

"Zakaj, Erbežnik! Tako ti povem, da jo bom! Z gorjačo jo bom vrezal kot zajklo! Brez skrbi, ti pravim! Jutri boš že sam spal, pojutrišnjem pa greš že lahko h Kobelčevi Špeli, če ti ne zlije lonca vode za vrat."

Postopač je zopet nagnil in pil

za žive in mrtve. Že se mu je poznala pijanost, oči so se mu začele ožiti in sijati kot umazano steklo, iz ust mu je smrdelo, in žgalo, roke so mu trepetale in debele, grčaste žile so začele stopati iz kože.

"Erbežnik, kar vedi, da Majdke nocoj ne bo več k tebi! Ne bo nas več s krepelcem, in v svojo novo hišo boš lahko poklical mlado in lepo nevesto. E, Špelo, ti sto kepico rdečo! Samo če te ne bo po zobeh!"

"E, vse moja stvar! Samo da nimam več Majdke! Vrag jo vzemi! Saj jo imam rad, ali nova hiša in stara baba, to se ne ujema! Še za mashe bom dal Majdi; ti boš pa potem kar pri meni živel in se dobro imel. Špela bo nama pa kuhala."

In tako sta pila in se menila. O mraku je vzel Rujovina svojo gorjačo in sta se napotila. Majde še ni bilo iz mesta. Spila sta še merico, in potem se ločila.

Kmet se je pokrižal in legel k počitku.

Postopač je legel pod tepko v mokro travo in začel govoriti sam s seboj. Vse mu je bilo prav in dobro, a še boljše bi bilo, da ima pri sebi zeleno steklenico. Prijel je gorjačo in jo začel vihteti pred seboj, in ko se je tako dolgočasil, se je začel jeziti nad Erbežnikom, da mu ni dal žganja s seboj.

"E, če je ne bo, bom pa njega ubil! Bom pa njega, in Majda me bo vzela v hišo. Ali pa oba!" Začel se je smejeti in potem se mu je začelo dozevati, da je v družbi z vragom, da se prepira z njim in ga vleče za rogove in kozjo brado. Ali hudič mu zleze v nosnice in ga zajaha in zapodi z ognjenim bičem. Teče z njim čez dobrane in gore, da vse bobni in se lomijo skale in treskajo pečine. Rad bi se znebil vraga, a sedi trdno na njem, in v ustih ima žarečo uzdo.

In tisti trenotek se začne bati, da ga hudič ne bi zvlekel v pekel, zato začne klicati boga, naj ga reši peklenске pošasti. Ali huje in huje mora bežati z njim, že sta blizu pekla, že se vidi žareča gora in strašni kovaški mehovi, ki pišejo v ogenj in netijo žerjavice.

Vse v peklu gori, in povsod je sam dim in sopar, in plameni, visoki kot gore, in tam so sami votli stebri, v sredi posajeni z ostrimi britvami, in ravno proti takšnemu steburu ga podi hudič, da ga zvrne skozenj v pekel.

Postopač pobožno zavzdihne, in že ni več hudiča.

Zbudi se in pogleda naokoli. Pod tepko leži, dež lije, grom rolni, in tam za vasjo, v jarku, kjer je njegova kajža, se vidi rdeč žar, kot od ognja. Postopač skoči pokonci in steče. Res, njegov dom gori.

In v nedeljo je šel postopač k spovedi. Skesano je pokleknil v spovednico in se pokesal staremu župniku, da je menil človeka ubiti. Hudo ga je okregal gospod in za pokoro mu je naložil, da mora tistemu človeku vse povedati o

svojem hudobnem namenu in ga poprositi oduševanja. Če pa ne, bo zavrnjen, v peklo ga bodo peljali hudobarji in mu nalili v usta žareče smote.

Postopač je vse sveto obljubil. Šel je k Majdi in ji vse povedal, kako ga je njen mož hotel zapeljati v strašen greh.

Majda pa je bila žena, ki se ni balja moža. Pretepla ga je s palico in v nedeljo zjutraj ga je prišla za ušesa in ga gnala v cerkev. Vso pot ga ni izpustila, dokler ji ni obljubil, da se pojde spovedat in da bo delal pokoro za svoj greh.

To je povest o novi hiši in stari babi. Pod Smarno goro ima kmet Ulčar ulnjak, in na panjih je naslikana vsa ta storija, kakor se je zgodila. Jaz pa sem jo zapisal, da ostane še poznim rodovom v spomin in zgled. C. Golar.

KDO JE GENTLEMAN?

Zgodovinar Clarindon je rešil to vprašanje takole: "Ako bi bil Škot srčen ali pošten, bi bil močnejši kaj človeka."

Cromwell je nazval Irea "za najbolj svetohlinskega človeka na svetu."

Nemški pesnik Goethe se je izrazil o Angležih: "Der Engländer ist eigentlich ohne Intelligenz." (Anglež je pravzaprav brez vsake inteligence.) Anglež je odgovoril: "Jaz nimam predsodkov, toda Nemca sovražim iz dna svoje duše." Francoz je "navadno dekorirana oseba, ki sovraži zemljepisje."

Nemec je kakor ostriga: sam želodec ga je, brez srca, iz česar se da sklepati, zakaj je ta narod tako samopašen.

Na Avstrijskem pa, kakor je rekel Windischgrätz, "ljudje nižje od barona ne štejejo nič."

Gentleman je lahko tudi Španec, in grof Dundonald se je izrazil, ko je zajel pet sto španskih pomorščakov, o padlih sovražnikih, "da so se bojevali kakor gentlemeni in Španci."

Sydney Smith se je javno opravičeval, ko je leta 1827 prenehal na letovišču nekakega bankirja.

Fielding pripoveduje o "borznih igrah" in tem enakimi sleparji.

Jeremy Bentham je rekel o odvetnikih, "da je njih znanje del korumpirane človeške narave."

Sancho Panza se je izrazil: "Na svetu sta samo dva razreda, posedujoči in neposedujoči, kakor je rekla moja stara mati, ki se je strinjala z enim, ki so kaj imeli."

Iznak Walton se je menda najboje odrežal, ko je rekel: "Brezdvomno bi se izkazal gentlemena črni, ki bi bil vsem pa krotek, junaški pa neškodljiv, čednosten pa podeljivalec. Najslabše je, biti zaljubljen v kakoršno koli bogastvo, ali biti ponosen na to, kar so napravili njegovi predniki."

Gotovo ni bil gentleman oni človek, ki je zavaroval svojo ženo proti ognju, ko je zahtevala domstirni užitek. Ona je bila opravičena do razporedke.

Najdenček.

Nočni čuvaj A. W. Madison je čul večeraj zvečer, ko je prišel v bližino Humprey ave. skozi Austin ave. jok dojenčka in je našel 100 korakov vstran kakega 24 ur starega otroka, pokritega z rdečesvilnato odejo. Madison je oddal otroka najdenišnici.

Zopet utekel.

Leon H. Marcher iz Brooklyna, N. Y. ki je ukradel kot knjigovodja Morse Iron Works Co. \$5000, in katerega so prijeli v Christian, Norveško, je pobegnil iz ječe v Helmstrand, Norveško, ko so ga prijeli, je imel še \$2100 pri sebi.

Vojaštvo in požar.

Washington, D. C. 10. avgusta. Ker divjajo v Montani in Idaho veliki gozdni požari, je odredila vlada, da pošlje tje vojaštvo, ki bode skušalo požarje zadušiti.

Glas Svobode stane \$2.00 na leto.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
VOZIJO iz AVSTRO-
OGERSKE v NEW
YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

M. Washington 31. Aug. 1910 Oceania 5. Oct.
 Argentina 14. Sept 1910 Alice 12. Oct. 1910

Parniki odplujejo vedno ob sredah ob 1. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 59te ceste v South Brooklyn.

Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovane pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp Bros. & Co.,

2 Washington St.,

New York, N. Y.

GLAVNI
ZASTOP
ZA
AMERIKO

Dr. E.C. COLLINS

ustanovitelj

Ako trpite na:

Želodčne bolezni, slabi prebavi, drizgi, kožni bolezni, ali ako imate reumatizem, glavoboli, skrofeljne, hripavost, naduho ali jetiko, srčno napako, nervoznost, zlato žilo, kilo, ali bolezen pljuč, jeter, ledi, ušes ali oči. Napihnost trebuha, katar v nosu, glavi, vratu ali želodcu. Trabluljo, neuralgijo, mazalje ali kake druge notranje ali zunanje bolezni, kakor tudi tajne spolne bolezni, pišite ali pa pridite osebno, na navedeni naslov na kar Vam boje pomagano.

Pišite takoj danes po jedno znamenitih in prekrasnih od Dr. E.C. Collinsa s spisanih knjig, katere dobite povsem brezplačno.

The COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

Popolno Resnico in ne prazno Govorjenje

DOKAZUJEJO 'ISKUŠENI ZMOŽNI IN VEŠČI ZDRAVNIKI. Ni dovolj biti samo zdravnik ter imeti razne oglašbe po časopisih. Naš ubogi, bolni Slovenci narod potrebuje, dobre večje in izkušene zdravnike kateri jim zamorejo v boleznih tudi resnično pomagati, ker naši bolni Slovenci ne morejo njih težko prislužiti denar v neuspešne svrhe proč metati ter prazne žepne neveselih zdravnikov polniti ter si z njih slabimi zdravili bolezen še bolj poslabšati.

ROJAKI! ne verujte sladkim in lepim besedam takih zdravnikov kateri se v malih oglaših in časopisih samo hvalijo in pisarijo o njih veščenosti, kateri ne morejo niti jednega povoljnega slučaja njih zdravljenja dokazati.

Zdravniki THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE so dobro poznati med vsem Slovincem. Ti zdravniki se zrtvujejo že monogo let za naš bolni Slovenci narod ter njih dobroto in zadovoljnost. Učili in prakticirali so mnogo, mnogo let tako da so sedaj zmožni, z najboljšim uspehom ozdraviti vsakovrstne bolezni najsibode še tako zastarane in zanemarjene vsled nepravilnega zdravljenja in slabih zdravil, drugih zdravnikov. Na tisoče in tisoče zahvalnic, ter veselje in zadovoljnost mnogobrojnih družin Vam to dokazujejo ter hvalijo poštovovalno in uspešno delovanje teh zdravnikov.

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE sprejema samo najboljše, največje in najiskušene zdravnike kateri prakticirajo zdravlila. Tu ga ni bolnika, katerega bi ti zdravniki odpustili nezadovoljnega in da bi mu ne bilo pomagano. Zdravila katere zdravniki tega zavoda predpišejo so najboljša na svetu in katere nikdar svojega cilja ne zgreše ter vedno pomagajo proti bolezni.

Ako toraj trpite na kakoršni koli bolezni, najsibode nova, akutna zastarela ali kronična, ne čakajte dokler se ista še bolj ne poslabša in da ne postane neozdravljiva, temveč poiščite si pomoč takoj in nemudoma.

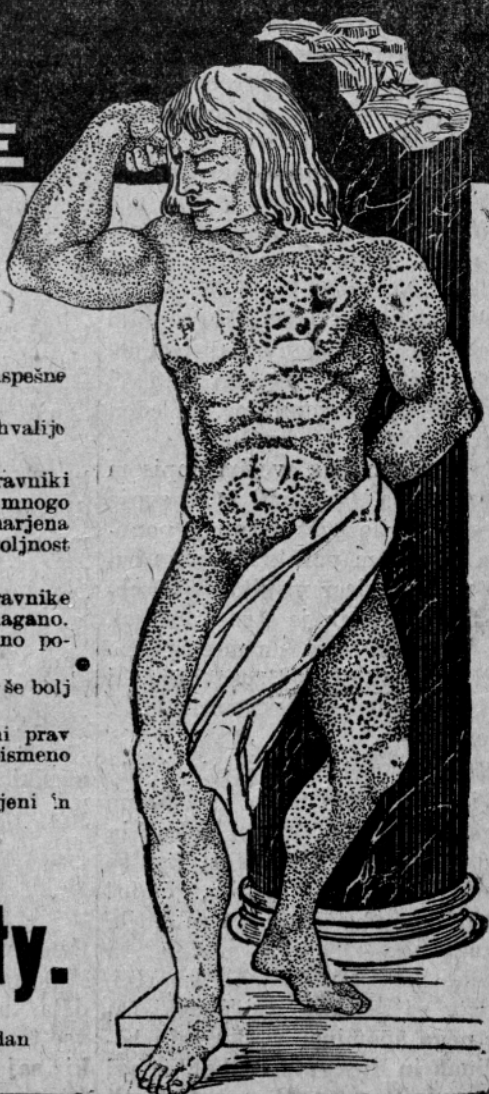
Ako zahteva Vaša bolezen takojšnjo pomoč, pišite ali pa pridite brez obotavljanja in čakanja. Ako ne veste sami prav gotovo kaj da Vam manjka in na kakoj bolezni da trpite vprašajte zdravnike The Collins New York Medical Institute pismeno ali osebno naka Vam bodejo isti z veseljem in to popolnoma brezplačno razložili ter svetovali.

To je smoter in poštovovalno delovanje zdravnikov tega zavoda, potom katerega postajajo vedno bolj priljubljeni in slavni. Vsa pisma naslovite na: Dr. S. E. Hyndmann M. D. of

The Collins New York Medical Institute

140 W. 34th Street - New York City.

Uradne ure za osebne obiske so: vsaki dan od 10 do 5 ure popoldan. Ob nedeljah in praznikih od 10 do 1 ure popoldan in vsaki torek in petek zvečer od 7 do 8 ure.

DOPISI.

IZ JUGOZAPADNEGA KAN-
SASA.

10. avg. 1910.

Interstate Coal Operators se ne zmenijo, da bi odprli svoje prenegovorne na unijski podlagi. Eden od njih je rekel, da jih tudi ne bodo, predno vsak operator svojega premogorova ne opozori svojih delavcev na to. Ta obvestila so prišla deloma 3. in deloma 4. t. m. in ko so premogarji prišli k rovom, so jim operatorji naznanili svoje pogoje, ter jih pozivali, naj gredo delati, a oni, ki bi ne hoteli njihovih ponudb sprejeti, da naj stopijo na stran, da bodo vedeli, koliko neunijskih delavcev jim je iskati. Razume se, da ni šel nobeden delati.

To obvestilo operatorjev se je naslanjalo na konferenčne predloge od 16. junija, ki so bile od operatorjev odobrene, a od delay-skih zastopnikov na konvenciji predzadnji teden zavrnjene, ker se je dovolilo zvišanje plače le od tone na Mine run Coal, medtem, ko se je plača for yardage dead work znižala.

Edini premogar, katerega sem našel pri gl. uradu unije v hotelu Orient v Kansas City, je bil P. R. Steward iz McAlister Oklahome, in se je izrekel, da premogarji ne grejo na picketing k rovom, dokler operatorji ne spravijo v rove neunijske delavce.

"Ker upamo," je nadaljeval Steward, "da bo večje število operatorjev izstopilo iz zveze, ter podpisalo naše zahteve, jim moramo pustiti pristojo pot. Upamo tudi, da bodo spoznali, da zahtevamo samo svoje pravice."

"Ne smemo uprizoriti," je nadaljeval, "izgredov, ki pa gotovo pridejo, ako se pojavi generalni štrajk. Vsi vemo to. Producenti bodo trpeli, sosebno veliki producenti, ker premoga že sedaj primanjkuje, kar prihaja od tod, ko že od 1. aprila ne delamo, to je, odkar je potekla stara pogodba. Večje število železniških družb, kakor tudi drugih tovarnarjev, se je izreкло, da če ne bo prišlo kmalu do pogodbe, bodo pričeli rabiti petrolej."

Odbor za operatorje izdeluje novo pogodbo pod novimi pogoji, katere se predloži premogarjem. Kakor hitro bo gotova, in sicer za vsak rovo posebej, in ako iste premogarji ne bodo sprejeli, bodo operatorji pričeli nabirati neunijske delavce, katerih imajo baje neki že veliko za aranih.

Oficijelnega štrajka do sedaj ni bilo, pa dela se vendar ne, in pogajanja se vrše že 1. aprila sem. Pa tudi to povzroča velikanske škode in občutno škodo na obeh straneh, kar se ponavlja vsake dve leti. Kako je to neumno!

Štrajkar.

S CLEVELANDA, OHIO.

Blamaža, ki se je naprtila na ramena clevelandskega dopisnika Glas Naroda, je vredna, da jo Glas Svobode po svoji moči ovekoveči, in to sedanjemu rodu v poduk in zabavo, prihodnjemu pa v žalosten zgled, kaki velikani so živeli meseca avgusta 1910 po Kristovem rojstvu. Da Vam ne bodem tratil po nepotrebnem časa in prostora, naj konstatiram samo gola, suha dejstva, ki pričajo jasno o duševni naobrazbi nekaterih.

John Brus se je ženil. Zgodovina priča, da je bil ta Brus nekoč na gledaliških plakatih dr. Alojzij Kokalj (ironija!). No, ker je bilo takrat še več znanih doktorjev zastopanih, je istina, da je imel ta rojak svoje soigralce. In eden teh, dopisnik Glasa Naroda, je hotel proslaviti s svojim dopisom John Brusa. Uresničil je to svojo misel in priložnost se mu je ponudila povodom poroke. Poroka sama na sebi sicer ni nikaka posebnost, a dopisnik je stvar zasakal, da je dobila navadna novica lepo obliko in hozana k Brusovi poroki je bila z vsem fortisimom izpeta z dna grla.

Stvar je prišla na svetlo, bralo se je, besedičilo to in ono. Samo tega ne, da je navidezni Kokalj in drug Triller vreden tega, kar se o njem hvali. Pa glejte, čudo! Slavljence in sodrug sta se čutila razžaljena. Oba jara junaka sta hitela k Clevelandski Ameriki, kamor se zatekajo vsi junaki žalostnega spomina. V skrajnih bolečinah in duševnih mukah so vsi (z urednikom vred), protestirali

proti ljubeznivi častitki dopisnika Glas Naroda.

In kako visoko se prične odklanjajoča pesem protestovanja. Farne razmere so se izboljšale! Ljubimo se! Veselje se nam zrcali na obrazih, pijemo ga. — Konča se s prislovico, ki ga je prisvojena trojica pokvarila, kajti slov. pregovor se glasi: Če te ne srbi, ne praskaj, a novodobni modrijani so slov. prislovico prekrstili s spakendranščino zapitih buč: Ne gasi, kar te ne peče. Seveda, prismuknjeni farovski modrijani mislijo vedno na gašenje suhih ali pa pekočih grl. Kar je človeku na srečo, se mu zvrne z jezika.

Ampak, s čim se postavljajo ti čudatovski jari junaki. Čujte! Pravi, da ima oče žene Brusove hišo, ki si jo je napravil z rokami. No, modrost starega veka je pričljala v Ameriko. Mi smo mislili, da delajo ljudje hiše z nogami, a hvala večni previdnosti, da nam je srečna zvezda iz primorskega Krasa pripeljala dva modrijana, ki sta nam dokazala z svetopisemsko učenostjo, da se delajo hiše z rokami.

Kdo bi se vprašal, kje sta zajela ta dva rojaka to velenčnost. Uganko je lahko rešiti: Pri zadnjem svetem misijonu sv. Vida. Viden uspeh nevidne milosti božje. Toda, bedačka se bahata z hišo tujega moža, mesto, da bi sama pokazala stavbo svoje mogočnosti. Sicer pa: pokazala sta jo po neumnem dopisniku Clev. Amerike, kateri le častitamo k najnovejši pridobitvi vrednih ji somišljenikov.

Končam, in še priporočam dopisniku Glasa Naroda: Ne hvali, kar ni hvale vredno!

Stopistran.

Madison, Pa.

Genjeni urednik: —
Prosim, odmerite mi nekoliko prostora v našem delavskem listu G. S. da se morem pomeniti z našimi rojaki po širni Ameriki.

Vsakomur, kdor čita G. S. je gotovo znano, da se je ustanovilo pretečno leto novo društvo po imenu Slov. Delavsko Podporno in Penzijsko Društvo. Namen tega je, podpirati vse člane in njihove družine. — Seveda samo v slučaju bolezni in nesreče, — in onemogle stare člane, spadajoče h gori omenjenemu društvu. V slučaju smrti se podpira uboga, zapuščena družina, in otroci do štirinajstega leta. Genjeni rojaki, izprevideti morate na prvi hip, da more biti tako društvo vsem delavcem v tuji deželi le v korist. Dosti je rojakov, ki so se ponesrečili v rovi, na železnicih, pri nevarnem delu, in siromaki morajo hoditi od hiše do hiše prositi kruha, ker je porabil v bolezni ves svoj krvavo zaslužni denar, katerega je preje prihranil. Sedaj je lepa prilika, da se zavaruje vsak delavec. Nikdo ne ve, kje in kdaj ga čaka nesreča. Za odlašanje torej ni časa, in bi bilo tudi neumnostno. Lahko se prigodi, da odideš zjutraj na delo zdrav in vesel, domov te pa prinesejo poškodovanega. Če je bil poškodovanec zavarovan, še gre, a kaka revščina nastane, če se ni brigal za podporno in druga društva, ko je bil še čas. Torej rojaki, zavarujte se. Združimo se in podpirajmo drug drugega. Vstanovljajte društva in priklopite jih S. D. P. in P. D. Vstopnine je samo \$1.50 in je zraven že všteti mesečni asessment, en dolar na mesec. Podpore se plačuje bolnim članom po \$6 na teden do enega leta, in potem, če član ni sposoben za delo, \$12 na mesec. Seveda je to veljavno samo do prve konvencije, pri kateri se bo sklenilo še mnogo drugega koristnega.

Naše mlado društvo je bilo inkorporirano dne 11. junija 1910 v državi Pensylvania. Novo društvo more ustanoviti osem dobrih članov, katerekoli narodnosti. Uradniki morajo biti Slovenci. Pišite po pojasnili doli podpisanemu, ki vam v vseh ozirih rad ustreže.

Končno pozdravljam vse člane, spadajoče pod S. D. P. in P. D., kakor druge rojake po širni Ameriki, Tebi Glas Svobode pa želim obilo novih naročnikov.

Jos. Hauptman, zač. gl. taj.

Box 140, Darragh, Pa.

Pittsburg, Kans.

Genjeni urednik: —
Odkar je štrajk, tukaj nihče ne dela, in vidi se mi, kakor da nas vse to nič ne briga. In za kaj neki; saj vse nič ne pomaga. Odpočiti se, dokler je čas za to, ker tu-

di dela bo dovolj, ko nas več ne bo. Stradamo tudi ne, pa ako da, je veliko boljše, kot skabati. Odložili smo fajfe za čas te krize in tudi pijemo ga ne. Kar nas je oženjenih, seštevamo otroke, pa kako veselje jih je gledati, ko s tako slastjo vse v svoje predalčke pospravijo. Ali ni res fletno, da le bolni niso. Ne, ne, obupali pa že še ne bomo. Glave po konci nosimo, tudi sreča so vesela, dobro vedo, da tako ne more dolgo biti, nekam se bo že prej ali slej prekučilo, — se more. Živež in drugo, vse je visoko, toda vse bo še dobro — in the sweet by and by.

A. Putz.

Goriča vas pri Ribnici,
28. VII. 1910.

Čislano uredništvo!

Podpisana prejemam Vaš cenjeni list in ga kaj rada prebiram, ker najdem v njem mnogo novic iz Amerike, ki sem jo pred kratkim zapustila, in sploh vsega, kar me zanima.

V naslednjih vrsticah hočem Vam, somišljenikom in rojakom v daljni Ameriki, opisati, kako lepo napreduje in procvita Vaša stara domovina. Res, da so Slovenci stare domovine razdeljeni na stranke, a to že mora biti.

Slovenci so postali tekom zadnjih desetih let že zelo zavedni. Začelo se jim je svitati, spoznavajo svoje pravice in dolžnosti kot narod in del človeštva in si ne bodo več dali rezati jermenov iz svoje kože.

Prišli so do spoznanja, da bo poteklo še mnogo vode po Savi navzdol, predno jih bo mačehinska vlada avstrijska spoznala za enakovredne državljane, ki so že vsled dolžnosti, ki jih imajo do države, vredni istih pravic kot Nemci. Iz tega spoznanja se je rodila pred 25 leti v rodoljubnih srcih misel samopomoči po pregovoru: "Pomagaj si sam in bog ti bo pomagal!" Ustanovili so družbo "sv. Cirila in Metoda," katere blagi namen je, podpirati stare in ustanovljati nove slovenske šole, posebno tam, kjer nas hočejo Nemci in Lahi izpodriniti z zemlje naših očetov in nas pretvoriti iz ponosnih gospodarjev v svoje klečeplazne hlapec. Družba lahko pokaže po četrstoletnem delovanju lepo število slovenskih lastnih šol in celo vrsto krasnih uspehov, ki imajo svoj izvor v družbinah šolah. Vsi narodnjaki so se združili v številne družbine podružnice, ki zbirajo denarne prispevke za družbo in dajejo za to svojim udom marsikateri duševni užitek.

Imela sem priliko videti in spoznati to prvič v svojem življenju dne 10. VII. t. l. v Sodražici in 14 dni pozneje v Ribnici. Bili sta to krasni ljudski slavnosti, ki sta jih priredile družbine podružnice in "Sokolci". Rojaki Ribničani in Sodražani v daljni Ameriki! Bodite ponosni na svoje rojake tu v domovini, kakor Vam vkljub vsem zaprekam, ki se Vam stavlja jo od raznih strani, lepo napredujejo, vse v prosep našega milega slovenskega naroda. Kako milo in neizbrisno me je dirnil veličastni nastop ponosnega sokolstva, te ubrane, disciplinirane narodne vojske? V nerazdružljivem bratstvu po sreč in duhu so združeni, videvala sem v njih, da so vsi za enega in eden za vse.

Družite se, dragi rojaki ameriški, v podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, posebno Vi rojaki iz Belokrajine, saj Vam je ustanovila družba slovenske šole ob kočevski meji in jih še nadalje izdatno podpira. Če Vam na stečaj krajje družbin, oziroma od družbe podpiranih šol: Zagorčade, Čepelje, Dobljice, Rodine in Rožni dol, potem boste izprevideli, da se Vam vsaki cent, ki položite družbi v dar, doma bogato poplača.

Naj torej končam! Izjaviti Vam moram, da so Vaši rojaki v stari domovini mnogo, mnogo bolj napredovali, nego sem pričakovala. Odkrito moram reči, da Slovenci nismo nazadnjaki, ampak da smo narod, ki si je svest svojih pravic, ki jih tudi hočemo in moramo uveljaviti. V to ime kličem vsem za svobodo se borečim in za svobodo živečim rojakom onkraj oceana:

Živeli in ne zabite svoje domovine!

Vam g. urednik pa želi obilo uspeha in mnogo naročnikov naklonjena Vam,

Josipina Jernejčkova.

MLADI MOŽJE

STARI MOŽJE

MOŽJE SREDNJE STAROSTI.

Možje, ki se nameravajo ženiti — možje, ki bolehsajo — možje, ki so bili nezmerni, prestrašeni in ki so prevgnani; možje, ki so slabi, nervozni, uničeni in kateri so dosegli starost, ko ne morejo več polni meri uživati sladkosti življenja. Vsi ti možje morajo pisati po našo brezplačno knjižico. Ta knjižica pove, kako možje uničujejo svoja življenja, kako zbolijo in zakaj se ne smejo ženiti dokler so v takem stanju.

Ta knjižica v lahko razumljivem jeziku pove, kako se na domu, privatno, tajno in z malimi stroški temeljito ozdravi zastrupljenje krvi ali sifilis, triper, slabost, splošna oslabelelost, zguba spolne moči, nočni gubltek, revmatizem, organske bolezni, želodec, jetra, mehur in ledvične bolezni.

Tise mož je že zadobillo perfektno zdravilo, telesno moč in prižvljenje potom to drugocne knjižice. Zaznava znatno, ki je, in vsebuje stvari, katere bi moral znati vsak mož. Ne trčite denarja za ubožna in maloverdna zdravila, dokler ne čitate te knjižice, katere vam pove, od česa ste zboleli in kako zadožite popolno in trajno ozdraviljenje. Zaponnite si, ta knjižica se dobi POPOLNOMA ZASTONJ. Mi placmo tudi poštnino. Na spodnjem odrezku ali kuponu zapišite razločno svoje ime in naslov, odrežite kupon in pošljite nam ga še danes. Ostalo izvršimo mi.

50,000

KNJIZIC

ZASTONJ MOŽEM

Odredek za brezplačno knjižico.

Pošljite danes.

DR. JOS. LISTER & CO.

Aus. 391, 22 FIFTH AVE., CHICAGO.

GOSPODIJE:—Zanima me ponudba, s katero nudite Vašo knjižico brezplačno. Prosim, pošljite mi jo takoj.

IME

NASLOV

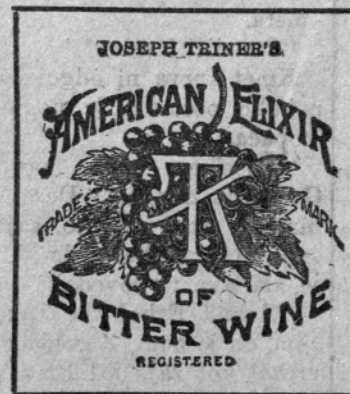
Z M A G A.

Prejeli smo: Vlada Združenih držav je potrdila predložene ji formularje naših priprav ter dovolila, da se prodajajo brez vladne license. Uvrščene so med pripoznana zdravila. Ta zmaga je zopet dokazala da je

Trinerjevo zdravilno Grenko vino

prvo od vseh podobnih priprav. Gledali nismo ne, na denar, ne na čas, samo da smo privdli to zdravilo na vrhunce, ter ga naredili pravo, čisto ter zanesljivo družinsko zdravilo.

V vsaki bolezni, s katero boste našli neko združenje z ono v želodec ali izgubo moči in energije, Vam bo to zdravilo gotovo pomagalo. Priprava je največje vrednosti proti

JOSEPH TRINER'S
AMERICAN BITTER WINE
REGISTERED

Izgubi slasti,

oslabelelosti,

živčni bolezni,

izgubi energije,

izgubi moči,

pomankanju krvi,

proti zobasanosti in

izgubi teže.

ter v vseh želodčnih boleznih in neprebavnosti. Je narejeno iz zelišč in rudečega vina.

Blede in bolne ženske si lahko veliko pomagajo s tem elegantnim in izvrstnim zdravilom, ki nima nobenih škodljivih snovi. Vsak požirek zaleže človeškemu telesu. Vzemite ga vsakokrat, kadar se ne počutite dobro in opazili boste hitro odpomoč.

Zapomnite si, da je Trinerjevo Ameriško zdravilno grenko vino **EDINO GRENKO VINO** pripoznano kot **ZDRAVILO**. Varujte se ponaredkov. Se dobi v vseh lekarnah, dobrih gostilnah in pri izdelovalatelju samem

JOS. TRINER

1333-1339 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Triner's Angelica Bitter Tonic, je najboljša želodčna grenčica na svetu.

The Konrad Schreier Co.

Sheboygan Wis.

Varitelji najboljšega piva v sodih in steklenicah.

Edelbrau in Pilsen pivo iz naše pivovarue je najboljšje.

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

62—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Najstarejša slovanska tvrtka

EMIL BACHMAN

1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsm Slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebščin. Izdelek je najfineji in najokusnej, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštivilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

RAZNO IN DRUGO

Strela je ubila 24letno kmečko deklo Gungl iz Draženberga pri Sv. Ani na Krembergu, ko je bežala pred nevihto s polja domov.

Ogrski vinogradi v nevarnosti. Iz Budimpešte: V 30 vinorodnih občinah se je pojavila peronospora, ki grozi uničiti vse vinograde.

Obsedno stanje na otoku Samos. Carigrad, 30. julija. Turška vlada je proglasila na otoku Samos obsedno stanje.

Eksplodizija na torpedovki. Petrograd, 3. avgusta: Na neki torpedovki v Kronštatu se je razletel kotel. 6 mož je ubitih, 14 ranjenih.

Kuga. London, 25. julija. Na otoku St. Mauriceus so obbolele in umrle tri osebe na kugl.

200 ribičev utonilo. Petrograd, 3. avgusta: "Birž. Vjed." poroča, da se je potopilo na reki Amur blizu Nikolajevska veliko ribiških čolnov s približno 200 ribiči.

Potres v Mali Aziji. Carigrad, 1. avgusta: V Akkamissarju in drugih krajih v smirenski okolici je porušil potres več hiš in ubil tudi nekatere osebe.

Nesreča na Volgi. Nižnij Novgorod, 1. avgusta: Na Volgi je trčil osebni parnik "Dimitrij" v nek izstreljevalen stroj. Pri tem ste bili dve osebi ubiti in 4 ranjene. Več ljudi je utonilo.

Učitelji slepcev imajo na Dunaju svoj 13. mednarodni kongres. Velika je udeležba iz Avstrije, Nemčije, Rusije in Grške.

Mednarodni muzej za jamsko znanstvo v Postojni. C. kr. poljedelsko ministrstvo je dovolilo odobro za gradbo jamskega muzeja v Postojni subvencijo 30.000 K.

Sneg v juliju. Pred kratkim je nastala okrog Boveca silna nevihta. Padala je toča in lilo tako hudo, da je bilo takoj vse pod vodo. Vrhove gora pokriva nov sneg.

Tudi rekord. Pretekli mesec je bilo na dunajskem vseučilišču promoviranih 115 kandidatov za doktorje prava. To je rekord, kakršnega dunajsko vseučilišče preje še ni doseglo.

Hrvatski ban Tomašić je hotel odstopiti. Cesar pa njegovega odstopa ni vzel na znanje. Ban mora gledati, da se sporazumi z večino hrvaškega deželnega zbora.

Umrla je v Toplicah na Dolenjskem posestnikova soproga gospa Marija Šteh.

Grško vojaštvo med seboj. Ate, 26. julija. Med grškimi vojaki se vedno prihaja do krvavih medsebojnih spopadov. Včeraj je zopet ustrelil nek stotnik nekega majorja.

Strašen požar na Koroškem. Dne 23. jul. t. l. je velik požar vpepelil pol vasi Riharjeve v župniji St. Vid v Podjurski dolini. 10 posestnikov je zgorelo 26 velikih poslopij.

Pomiloščen morilec žene. Rudarja Andreja Rejca iz Idrije, ki je bil pred ljubljansko poroto zaradi umora svoje žene obsojen na smrt, je cesar pomiloštil, in najvišji sodni dvor mu je prisodil 20 let težke ječe.

Hmeljevi nasadi na ljubljanskem polju so letos nenavadno lepo razviti. Obeta se prav dobra letina, če vsega zopet v zadnjem trenutku ne pokvari letošnje vreme.

Štrajkujoče ženske in mesarji. Zaradi draginje mesa so v Klosterneburgu začeli odjemalci proti mesarjem štrajkati. Štrajkujoče žensktvo je nastavilo paznice, ki so morale paziti, da nihče ni šel kupovat mesa. Razjarjeni mesarji pa so ženske pretepli. Red je napravila policija.

Srbski kralj na evropskih dvorih. Dunaj, 25. julija. Srbski zunanji minister dr. Milovan Milovanović je izjavil, da obišče srbski kralj Peter še to jesen nekatere evropske dvore.

Pri streljanju se ponesrečil. Nedavno tega je bila pri Sv. Marjeti na Lošpergu blizu Vitanja cerkvena slavnost. Da bi fantje imeli večje zasluženje pri bogu, so streljali z možnarjem. Pri tem je dobil Jernej Klinčar iz Vitanja cel strel v lice, tako da bo najbrž izgubil desno oko.

Posojilnica v Metliki je prešla v klerikalne roke. Kaplan Nadrah je na obnem zboru celo dosegel sklep, da dobi odzad naprej vse čisto premoženje, ki znaša krog 30.000 kron, župni urad v

Metliki. To je klerikalno delo za ljudstvo!!!

Turški listi proti Bolgarski. Carigrad, 26. julija. Carigradski listi močno napadajo Bolgarijo, češ, da s svojo kritiko turškega razoroženja v Macedoniji je umešavala v vprašanja, ki spadajo v notranje zadeve tuje države.

Tečaj za ubijalce. Katoliška "Straža" naznanja, da se priredi letošnje zimo v Mariboru tečaj za ubijalce. Vabili se bodo v mahanju s koli in v sukanju z noži. Vadijski tečaj bo gotovo dobro obiskan, ker se bodo vežbali na njem kandidatje iz cele Slovenije.

Lepa straža proti vlomilcem. Aš na Češkem, 30. julija. Tukaj so a-retirali ravnatelja, revizorja in še nekatere druge člane družbe za zaklepanje hišnih vrat in straže proti vlomom. Izkazalo se je namreč, da so ti sami pri hišah, katere bi imeli stražiti, aranžirali vlome.

Čuden vzrok smrti. Menda se še ni čulo, da bi se kdo pri rezanju kruha tako ponesrečil, da bi moral vsled tega umreti. Nedavno je nek hlapec v Deutsch-Wagramu pri Dunaju tako nerodno rezal hlebec kruha, da mu je nož izpodletel in se mu zasadil naravnost v srce. Hlapec je bil takoj mrtev.

Političen umor. Berlin, 29. julija. "Vossische Zeitung" poroča iz Soluna, da je bil tamkaj umorjen carinski ravnatelj iz Skoplja, ki se nahaja na počitnicah. Ustrelil ga je namreč nek dosedaj še neznan storilec. Za motiv umora se smatra reakcijsko naziranje ravnatelja.

Proti Poljakom. V Kijevu je vlada razpustila društvo, ki je vzdrževalo tamkajšnje poljsko ljudsko knjižnico. Društvo je imelo 3000 članov, knjižnica pa je obsegala 30.000 zvezkov. Glasom društvenih pravil preidejo vse knjige v slučaju razpusta društva v last mestne javne knjižnice.

Zopet prestop modernista. Kakor poroča "Berliner Tagblatt" iz Rima, prestopi v najkrajšem času don Ricci, podžupnik rimske cerkve San Vincencia in Anastasia, ki je izvrševal duhovno jurisdikcijo v Kvirinalu, v evangelijsko cerkev, ker so ga zaradi modernističnih idej prestavili v provinco.

Politični prevrat na Ogrskem. Budimpešta, 28. julija. "Pester Naplo" konstatira, da je opaziti pri mišljenju in naziranju poslancev opozicije nekako metamorfozo. Brezdvomno se bodo združili poslanci opozicije s poslanci vladnih strank v en tabor. Neposredna posledica tega bo, da pade politika Justhove stranke.

Neurje po Kranjskem. Nalivi, nevihte in toča so letos napravili silno škodo posebno po Dolenjskem. Opustošeni so vinogradi, sadje je skoro uničeno, na poljih je grozna škoda. Toča je bila časih tako debela, da je na pr. v Žužemberku razbila še opeko na strehah in v Mokronogu je voda udrila v nižje ležeče hiše.

Nov slovenski dnevnik v Trstu? "Slovenec" ve poročati, da nameravajo tam nekateri s slogaško "Edinostjo" nezadovoljni politični elementi začeti izdajati nov dnevnik. Gotovo je, da bo s trenutkom, ko bo dovoljena kolportaja, drugi slovenski dnevnik v Trstu — z napredno tendenco — se krepko vživel.

Jugoslovanska razstava v Parizu. Jugoslovanski umetniki, ki živijo v Parizu, so sklenili leta 1912. prirediti v Parizu jugoslovansko umetniško razstavo. Razstava bo nameščena v Grand Paleju na Elizejskem polju. V prostorih razstave bo poseben salon, v katerem bo godba pod vodstvom hrvaškega skladatelja in uglednega violinista sviralala izključno jugoslovanske komade.

Kdor hoče podpirati misijone, naj pije. Na marijanskem kongresu v Solnogradu je neki pater razdal cenovnike za vino. V tem cenovniku se priporočajo vsem prijateljem misijonov različna afriška vina. Čisti dobiček je namenjen za podpiranje katoliških misijonov v Afriki. Na eni strani oznanjajo abstinenco, na drugi strani pa priporočajo, naj se vsak prijatelj misijonov vsaj enkrat na dan pošteno napije afriškega vina, da se bo misijonarjem "kšeft" bolje obnesel!

Turška vlada za zgradbo krščanskih cerkev. Turška vlada je

izdala irade, s katerim se dovoljuje okroglo 1 milijon frankov kredita, ki se ima porabiti za zgradbo krščanskih cerkev za narodne manjšine v Makedoniji. — Vzemimo na primer katoliško Špansko. Vzemimo, da bi bile tam mohamedanske, recimo celo krščanske, a ne katoliške manjšine, ali si je mogoče misliti, da bi španska vlada dovolila iz državnih sredstev 1 milijon za zgradbo cerkva za mohamedanske manjšine?!

Puška v panju. Posestnik Janez Zavrl iz Čerču je nesel proti domu panj, v katerem je imel skrito puško. Na poti sreča sovaščana, posestnika Janeza Kovača, s katerim se takoj nekaj sporeče. Zavrl se je pri tem tako razburil, da je vrgele panj z puško vred v Kovača. Ker pa je bila puška nabita, se je sprožila, ne da bi bil kdo poškodovan. V tem pride mimo Peter Dobrave, posestnik iz Čerču. Tudi tega Zavrl s puško napade, a Dobrave mu jo vzame in razbi je na tri kose. Sedaj pa je prikipele Zavrlu jeza do vrhunca in je obema zagrozil, da jima bo hiše zažgal. Stvar pride pred sodišče.

Madonna povzročila velike dobitke v loteriji. V Neapolju je ljudstvo na praznik Madonne del Carmine v velikih množinah stavilo tri številke, ki so se nanašale na ta praznik. Te številke so bile potegnjene in loterija je morala izplačati 6 milijonov lir. Ljudski mestni okraj je slavnostno razsvetljen in procesije veselih žensk so hodile po ulicah. Gostilne so bile celo noč odprte. Naval na loterijske urade je bil tako velik, da niso mogli še izplačati vseh dobitkov. Orožništvo je moralo pri tem posredovati.

Poljski bojkot proti ruskim visokim šolam. Zveza akademskih družen poljskih "Ognjiva" je imela v Krakovu svojo letno skupščino. Na tej skupščini se je sklenilo, da se ne sme nobeden poljski akademik vpisati na vseučilišču, na tehniki in veterinarski šoli v Varšavi in poljedelski akademiji v Aleksandrovu. Kdor bi se proti temu sklepu pregrešil, ga je treba družabno bojkotirati in izključiti iz poljske družbe. Nadalje je skupščina sklenila, da se naj akademikom iz ruske Poljske, ki bi hoteli študirati na galiških univerzah, nudi čim najizdatnejša podpora. Vse te resolucije so bile sprejete soglasno.

Devet let stara žena — ločena. To čudo se je zgodilo v Abesiniji. 16. maja 1909 se je poročil 14letni princ Lidij Eyassu, bodoči neguš, z mlado princezino Romanic O-nork. Mlada ženska je imela takrat osem let. Celo leto je bil parček popolnoma srečen. Toda politika, ta nesrečna politika, je razdrla to zakonsko srečo. Mala princezinja je nečakinja cesarice, Tai-tu in regenti so se bali, da ne bo vplivala na svojega ljubečega moža v korist oškodovane tete. Pregovorili so princea, da se je ločil od svoje mlade žene, ki se je morala na to vrniti k svojim staršem. Stara je zdaj šele devet let, mora pa trpeti kakor odrasla žena. Tudi njen mož je neotolažljiv. Oba jokata noč in dan. Toda tudi v Abesiniji zaceli čas vse rane.

Koliko nese loterija avstrijski državi? Leta 1909 se je stavilo v loterijo 96.748.150 krat in sicer 36.867.151 K. Povprečno odpade torej na eno stavo 38 vinarjev. V razmerju s prebivalstvom po stanju 31. decembra 1908 (27.995.896 duš) je prišlo na eno glavo 3,5 stav v vrednosti 1,31 K. Zadelo se je v loteriji 1.351.766 krat v skupni vrednosti 20.206.094 kron. Do čim pride na 100 stav le 1,4 dobitkov, obsega vrednost dobitkov 54,8 odstotkov od vseh stav. Ako zmanjšamo znesek stav za znesek dobitkov, dobimo čiste dohodke 16.661.057 K, ki pa kajpada niso enaki čistemu dobičku iz loterijskega monopola. Odšteti se namreč morajo še upravni stroški, ki so bili za leto 1909 proračunjeni na 2.215.150 kron, torej znaša čisti dobiček iz loterije leta 1909 14.445.907 kron. V tem letu je bilo 3100 loterijskih kolektur. Ako primerjamo dohodke prejšnjih let z navedenimi dohodki, vidimo le malo sprememb, da je pomen loterije za prebivalstvo kakor tudi za finančno gospodarstvo države že več let skoro nespremenjen. Ker niso izkazi napravljeni po kronovinah, ampak po loterijskim uradih, ne moremo navesti posameznosti za posamezne kronovine.

Resnica je!

Kdorkoli Slovencev je pošiljal

denarje v staro domovino

se je prepričal, da so ti točno in vestno tja dospeli v 11.-13. dneh.

Kdorkoli Slovencev se je obrnil na tvrdko

Frank Sakser Co.

82 Cortlandt St.,

New York, N. Y.,

ali na njeno podružnico

6104 St. Clair Ave. N. E., Cleveland, O.,

da je bil vedno dobro postrežen in za svoje novce dobil tudi,

kar mu je šlo.

"Moji živel so bili raztrti, razdraženi in tako oslabei, da nisem mogel držati ničesar v svojih rokah," pravi g. Szymanski iz Parkersburga, Pa. — "Rabil sem Severov Nervoton, ki mi ni le utešil in okreplil živčevja, marveč mi je donesal stalno olajšbo."

SPOČITI ŽIVCI

in hladna glava so dragocen imetek za vsacega moškega in vsako žensko. Nagla, hitra dejanja nedostojne besede, in hitra razdraženost naznanjajo, da je živčevje oslabilo, raztrto.

Severov Nervoton

uživan po predpisih pomotja in teši razburjene in razdražene živce, jim povrača mir in pokoj v naravnem spanju, sploh poživlja in krepi živčevje. Bolj vam očvrsti duševno energijo, nego katerokoli drugo zdravilo.

CENA \$1.00.

Na prodaj v lekarnah. Kadar kupujete zdravila, recite odločno, da hočete "SEVEROV". Odklanjajte nadomestila. Kupujte pristna, zanesljiva zdravila tvrdi W. F. Severa Co.

Deset dnevno

uživanje zdravila je zadostovalo za ozdravljenje obstane neprimike, kakor piše g. J. J. Posinski, Richards, Texas, ki pravi: "Užival sem

SEVEROVO

Zdravilo za obisti in jetra

samodeset dni in sem bil popolnoma ozdravljen nadležno obstane bolezni. Najrajši bi glasno zapel v slavo temu imenitnemu in čudovitemu zdravilu." Ozdravlja večino navadnih bolezni jeter, obisti in mehurja. Cena 50c in \$1.00.

Pospešuje bolezni

Reika, slaba, pičla in nečista kri povzroča in pospešuje mnogotere bolezni vseh višjih ulje-sa, ture, prišče, kožne opahke in utrujenost.

SEVEROV

KRIČISTILEC

je pripravljen v izrecno svrhu čistiti in množiti in krepiti kri, in njegov popolni uspeh neprestano dokazuje njegove zasluge. Izvrsno notrenje zdravilo za kožno sr-bečico in zdravljenje kožnih bolezni.

ZDRAVNIŠKI SVET ZASTONJ.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

ODVETNIK

PATENTI

GARL STROVER

1009-140 Washington St. CHICAGO. TEL. 3989 MAIN

Dobra Unijska Gostilna, kjer se dobijo

mešeli in gorak priprilki. Pod vodstvom

Jos. S. Stastny

2005 Blue Island Ave.

deliká Dvorana za društvene in unijske seje, in Vruha dvorana za koncerte, ženitve in zabave.

SALOON

z lepo urejenim keglščem in sve-že Schoenhofen pivo priporoča

ANTON MLADIČ,

937 Blue Island Ave. Chicago. Ill.

Kedar

potrebujete obleke ali obuče, za se ali vaše dečke tedaj pridite k nam. Največja zaloga moške obleke, srajc klobukov in spodnega perila na zapadni strani.

Cene zmerne. Unijsko blago. Izdelujemo obleke po naročilu.

J. J. DVORAK & Co.

1853-55 Blue Island Ave.

Telefon Canal 1198.

Velika francoska revolucija 1789 do 1815.

I. Od začetka revolucije do Napoleona.

Postavodajna skupščina.

Toda bastilska svečanost ni rodila takošnega navdušenja za vojsko, kakoršnega so si Jakobinci zeleli. V Parizu se ni oglašilo niti celih 3000 dobrovoljcev ali "zaveznikov", kakor so jim rekli; a od teh je cela tretjina ostala v mestu in le dve tretjini podali ste se v tabor. To ni bila velika pomoč, akoprem so poslednji bili zgolj čvrsti in hrabri mladeniči, od katerih se je pozneje pod Napoleonem najmanj petdeset povzdignilo v generale. Tem večje pa je bilo število krepkih tolovajev in obesnjakov, katere so Jakobinci iz cele Francoske sklicali v Pariz, da so jim pomnožili sansculotsko vojsko. Najhudoobnejši bili so iz Marseilla, od koder jih je konec julija prišlo nad pet sto. Med tem so se v mali hišici pred Parizom skrivaj shajali najveljavnejši močje od Girondistov in besnih Jakobincev, in kovali so zaroto zoper kralja in kraljestvo. Madame Roland imela je prvo besedo. Zopet so poročila z bojišča dobro došla njihovim naklepom. Najbolj je vse Francoze razkačil razgled pruskega poveljnika, vojvoda Braunschweigskega, ki se je grozil, da bo prišel v Pariz in razdeljal vse mesto, če bi se prevratniki še kedaj predrznili vlomiti v tuilerijski grad. Razdraženo ljudstvo je kar kipeło od jeze, volilni in drugi močje, ki so si po osem in štiridesetih pariških okrajih polastili nekako vladarsko oblast, so kar neprenehoma zborovali in sklepali, in zahtevali so, da naj se kralj odpravi. "Narodna" skupščina se ni udala silnim njihovim terjavam, ali že so Jakobinci na skrivnem shodu pred mestom sklenili, da se ima kralj pahniti s prestola, in delali so priprave za novo ustajo.

Po noči od 9. na 10. dan avgusta 1792 je starešinstvo v mestni hiši imelo dolgo sejo. Ob polnoči začelo je po mnogih cerkvah plat zvona biti, po ulicah pa je bobnala sansculottom oznanjalo, da se treba zbirati. Okoli dveh je kakih osemdeset tako zvanih okrajnih poverjenikov prihrumelo v mestno hišo, in ko so razgnali dotedanje starešinstvo, imenovali so novo od samih najhujših rovarjev ter jim dali krdelo sansculottov za stražo. Prav grdo se je pri tej priliki obnašal župan Petion. Dasi je sam pomagal snovati to prekucijo, hlinil se je nevednega ter je pred kraljem napisal ukaz Mandatu, tedanjemu poveljniku meščanske brambe, da naj brani tuilerijski grad; a vrnivši se k svojim prijateljem v mestno hišo namignil jim je sam, da naj na videz postavijo stražo pred njega, kakor da mu ne bi zaupali. Vri Mandat je med tem okoli kraljevega grada namestil nekoliko bataljonov najzvestejših brambocev, v samem gradu je stražilo kakih 900 švajcarskih vojščakov, in ni se bilo bati niti največjega napada razposajenih sansculottov. Toda še predno je napočel dan, dobi Mandat povelje, da mora priti v mestno hišo. Stopivši pred starešinstvo je kar osupnil, ko je zagledal čisto neznane obraze, a še bolj je obstrmel, ko so ga novi oblastniki v ječo obsodili. Že so ga sansculotti odpeljali, ali na stopnicah je nekdo izprožil puško na-nj, da se je pri tej priči mrtev zgrudil. Brambovi pred gradom bili so čisto zbegani, a ni se bilo več zanašati na nje, ko jim je mestno starešinstvo imenovalo pivarja Santerra vrhovnega poveljnika. Ob petih zjutraj podal se je kralj sam med nje, da bi se preprčal, koliko jim sme zaupati. Nekateri so mu "slavo" kričali, ali drugi so ga rasramovali in vpi-li "živi sansculotti". Bled kakor smrt se je kralj vrnil k svo jim; vedel je, da ni več rešitve.

Ob osmih so z velikim hrupom prva krdela prišla pred Tuilerije in takoj so topove nastavili proti gradu. Mestni uradnik Roederer pristopil je pred kralja in ga rotal, naj hitro z njim beži v narodno skupščino, kajti le tam bi se mogel biti varen življenja svojega. Kralj se je zamislil, kraljica pa se je odločno branila iti: "Rajši poginem, nego da grem odtod," rekla je ter kralju samokres po-

tisnila v roke. Ostro jej je Roederer zavrnil: "Gospa, ali boste Vi dajali odgovor za smrt kralja našega? Ves Pariz je na nogah, še nekoliko trenutkov in prepozno bo!" Pojdimo, rekel je kralj ter se z Roederom podal proti zbornici, a stražilo jih je nekoliko švajcarskih vojščakov, da so se mogli preriti skozi množico ljudi, ki so neprenehoma kričali: "Ubijte trinoga! Ubijte požeruha, ki nam vsako leto požira po pet in dvajset milijonov!" — Prišedši v zbornico, vzkliknil je kralj poslanecem: "Gospodje! Prišel sem, da bi ubrnil veliko hudo delstvo. Mislim, da nisem nikjer tako varen, kakor med Vami." Hladno so ga sprejeli ter za prvi čas posadili v malo postransko sobo za novinarje, od koder je videl in slišal, kako so sklepali o njegovi usodi.

Kmalu po kraljevem odhodu prišla je črna vojska pred Tuilerije ter se skozi odprta vrata vsula na dvorišče, odtod pa je silila v sam grad. Švajcarski stražniki so hrabro branili vhod in niso se ganili z mesta, niti so po nepotrebnem hoteli prelivati krvi. Ko je pa med napadniki nekdo sprožil puško, jeli so tudi Švajcarji streljati in slavno so zmagali ter nasprotnike poglani v beg. V tem pride povelje od kralja, da ne smejo več streljati, ampak da imajo zapustiti grad ter se vrniti v svoje kosarne. Nesrečniki so ubogali, ali med potjo so jih meščanski brambovi vse postreljali; le kakih 200 mož rešilo se je v bližnjo cerkev.

Celih šestnajst ur je kraljeva rodbina tičala v tesni luknji in komaj je dihala od grozne soperice. Čez noč zaprli so jo v sosednjo hišo, a drugi in tretji dan so jo zopet vlekli nazaj v novinarski predelek, dokler niso sklenili, kaj z njo. Mestno starešinstvo je takoj rvi dan zahtevalo, da naj se kraljestvo za stalno odpravi ter da naj se skliče svobodni narodni zbor, ki bo de Francoske dal novo republikansko ustavo. To isto zahtevala so tudi poslanstva, ki jih je ljudstvo vsak čas pošiljalo v zbornico. Narodna skupščina je na to ustavila kraljevo oblast, kralja z rodbino vred pa dala zapreti v Templu, kjer sta Petion in Santere pazila na-nj ter mu za stražo namestila surove sansculotte. Temple zval se je stari grad nekdanjih viteзов templarjev; bil je zagrajen z močnim zidom, a s križi od debelega železa bila so zadela okna v stolpu, katerem je bivala kraljeva rodbina. Narodna skupščina je zdaj imela biti najvišja oblast na Francoskem, ali Jakobinci znali so jo tako strahovati, da ni sklepala družega, nego kar jej je ukazovalo mestno starešinstvo pariško. Na njegovo povelje imenovala je novo jakobinsko ministerstvo, v katerem sta med drugimi bila Roland in Danton; potem pa je delala priprave za volitve v narodni konvent.

Pravi gospodarji na Francoskem so tedaj bili trije najhujši Jakobinci, Robespierre, Danton in Marat. Največjo veljavo pri ljudstvu imel je Robespierre, zato ker je najbolj iskreno in stanovitno zagovarjal svobodo in enakopravnost vseh ljudi ter se vsikdar tudi sam ravnal po tem nauku. Odločno se je branil vsake državne službe in samo z besedo svojo vladal je v jakobinskem klubu in v mestnem starešinstvu. Danton je ob enem bil minister in mestni starešina, in kar mu ni obveljalo v ministerstvu, dosegel je pri mestni oblasti. Oba sta se vjemala z groznim Maratom, ki jima je s predrzno pisavo v svojem "ljudskem prijatelju" gladil pot ter se skazal vrednega, da so ga izvolili v strašno "revolucijsko sodišče". To izredno sodišče je narodna skupščina dne 17. avgusta potrdila, da bi baje sodilo začetrnike morijev od 10. avgusta; Jakobinci pa so jo drugače ukrenili ter so z njegovo pomočjo jeli strahovito divjati zoper vse domače nasprotnike svoje. Obesanje ljudi zdelo se jim je preveč zamudno ter so zato po nasvetu Guillotina napravili nov morilni stroj ali tako zvano "giljotino". Obsojence položil je glavo med dva po konci stoječa stebra tako, da ni mo-

gel zganiti z njo, rabelj pa je spustil težko sekirno loputnico, ki je padla prav na vrat ter kar na hip odsekala glavo.

General Lafayette je takrat bil na bojišči in skušal je vojske pridobiti za kralja, ali ni mu obveljalo, narodna skupščina pa ga je zaradi tega razglasila izdajalec domovine. Uskočil je tedaj čez mejo k Avstrijancem, ki so ga vjetnika odpeljali v Olomuc ter ga štiri leta imeli zaprtega v trdnjavi Spielberg. Ob istem času ste pruska in avstrijska vojska prestopili francosko mejo ter zmagovito stopali dalje proti Parizu. Poročila o napredovanju sovražnikov so meizerno poplašila pariško ljudstvo, jakobinskim rovarjem pa so dobro došla, kajti zdaj so se le prav upili na domače nasprotnike svoje ter jim očitali, da snujejo izdajalne naklepe. Kakor je kdo mogel, šušal je zbegano ljudstvo na duhovnike in plemenitnike, a Danton je z vso silo zahteval, da se imajo vsi sumljivi ljudje dejati v zapor. Mestno starešinstvo mu je pritrdilo ter ukazalo, da se morajo za dva dni zapreti mestna vrata ter preiskati vse hiše. Revolucijskarno sodišče je blizu petnajst tisoč ljudi spoznalo sumljivih in dalo je vse v ječo pometati. Krvočnemu Maratu bilo je to premalo in kričal je, da jih treba najmanj 250.000 poklati. Ko so bile ječe že prenapolnjene in se nesrečneži skoraj niso mogli ganiti v njih, so Jakobinci plakali ljudstvo, da mislijo vjetniki po noči razbiti vrata, osvoboditi kralja ter sovražnikom izdati mesto.

Dalje prihodnjič.

DOPISI

Milwaukee, Wis.

Dragi mi urednik Glas Slobode: Dovolite mi nekoliko prostora v Vašem cenjenem listu, da opišem nekoliko tukajšnje razmere. Najprvo moram poročati o smrti neke naše rojakinje, ki je zapustila žalujočega soproga in pet nedoraslih otrok. Ker ni bila pri nobenem podpornem društvu, tudi mož ni dobil nikake smrtnine in je moral vse stroške trpeti sam. Tega ne bi bilo treba, ker imamo v Milwaukee dovolj podpornih društev, tako, da se lahko vsakdo zažuje.

Tukajšnji Slovenci se imamo prav dobro in se tudi dobro razumemo. Samo ena oseba je, ki rada čez vse zabavlja. Zadnjič se je izpodtikala nad mayorjem Seidlom, češ, da je ravnotak, kakor je bil mayor Ross. Tako govorčenje bo pa razumljivo vsakemu, če omenim, da zabavljač ni nikak ubog trpin, ampak istega kalibra, kakor so drugi delavski izkoriščevalci. Bolje bo, če drži jezik za zobmi — in to v svoje lastno dobro.

Pozdrav vsem naprednim Slovincem in Slovenkam, Glasu Slobode pa želim obilo napredka.

Zavedna Slovenka.

Girard, Ill.

Cenjeni urednik: —

Pri nas vlada veliko razburjenje radi glavne konvencije U. M. W. of A. v Indianapolis, Ind. in katero je sklical predsednik Lewis. Čakamo izida in potem bomo govorili. Glavni vzrok praznovanja je nesporazumljenje radi zažigalev strelav. Državni zakon ilinoiški določuje, da jih morajo plačati operatorji, a premogarski baroni nočejo o tem ničesar slišati. Vsi, ki praznujemo, smo trdno prepričani, da zmagamo.

Pozdrav vsem svobodomiselnim Slovincem.

Anton Fisher.

NAZNANILO.

Vsem cenj. članom društva Zorislava št. 5 S. S. P. Z. v Darragh, Pa. naznanjam, naj se zanesljivo udeležijo izvanredne seje, ki se vrši 28. avgusta. Pri seji bo de volitev delegata za prihodnjo konvencijo, ki se vrši meseca oktobra. Vsaki član, ki se ne udeleži seje, bo kaznovan z 50c globe. Kazen ne zadene onega, ki je oddaljen za 5 milj, ali je prost ali bolan.

Pozdrav vsem sobratom S. S. P. Z.

Jos. Hauptman.

Vsak slovenski delavec in napredno misleč človek bi moral brati "Glas Slobode" in se nanj naročiti.

RAZNOTEROSTI.

JAPONSKA.

Tokio, Japonska, 15. avgusta. — Reka Sumida je strahovito narasla in poplavlila iztočni del mesta. Valovi so na svoji poti vse razdeljali, tako, da je škoda velikanska. Na stotine mrličev leži med razvalinami; 600.000 Japoncev je brez strehe, in okoli 2 milijona trpi v prefekturah, ki mejijo na Tokio, lakoto.

V japonskih cerkvah, (tempelnih) prosi ljudstvo boga Budo za milost.

Vlada in krajne oblasti se na vso moč trudijo, da zmanjšajo bedo in pomanjkanje mož, žena in otrok.

Pri Nagasaki in Karaizova in na severu do Shiduosaki na jugu je poplavlilo morje deželo in opustošilo rodovito zemljo, razdejalo domovja in ubogo ljudstvo spravilo na beraško palico.

Nemogoče je, ugotoviti število mrtvecev, toda po zmernem cenjenju je izgubilo kakih 3000 ljudi življenje. Po največ so ponesrečenci domačini, vendar je med njimi tudi nekaj Evropejcev.

V Sokia, na jugu, je razdejanih 30.000 hiš. Mesto Shimada obstoja iz samih razvalin.

Ker je uničena tudi rižna žetev, preti lakota!

700 oseb, ki so v Budovem templu v Honkčingdži, ki stoji sedaj sredi nastalega jezera, mora umreti lakote, ako ne pride kmalu pomoč.

Neenak zakonski par.

Mrs. Mary B. Train je vdova, stara 70 let, stanuje navadno v Chicagu, a je prosila v San Diego, Cal. dovoljenje za ženitev. Ženin, katerega namerava "osrečiti", je po rodu Asire in star 23 let. Ona zatrjuje, da se je med njima vzbudila ljubezen na prvi pogled. Na strani prekanjenega Asirea je to že verjetno, ker ima "mlada" nevesta mesečnih dohodkov \$2000.

Umor pred poroko.

Dvajsetletno Bertho Benigus, ki bi se imela naslednji dan poročiti, so našli v Abilene, Kans. mrtvo v postelji. Da je bila umorjena, je izjavljati iz lista, katerega so našli pod oknom Berthine sobe in na katerem je bilo v nemškem jeziku zapisano: "Ich habe sie ermordet." (Jaz sem jo umoril.)

Štrajk snažilcev svetilk.

V Jersey City, N. J. so zaštrajkali snažilci svetilk; vsled tega tam ni bilo mesto nekaj nočij razsvetljeno.

PROŠNJA.

Gotovo je še slehernemu rojaku v živem spominu grozna razstrelba, ki se je pripetila dne 31. januarja 1910 v Primero, Colo., kjer je moralo zapustiti svoje nedolžno življenje pod razvalinami skalovja toliko Slovencev, od katerih je bilo mnogo onih, ki niso bili pri nobenem podpornem društvu.

Da jih ohranimo v trajnem spominu, je sklenilo društvo "Planinski raj" št. 8 S. D. P. Zveze postaviti na njih grobe skupni spomenik in sicer ob času obletnice dne 31. januarja 1911.

Spomenik je proračunjen na okroglih tisoč dolarjev. Ker nam pa silno primanjkuje denarja, se obračamo do vseh slovenskih društev in posameznih rojakov s poiznjo prošnjo, da nam nekoliko pripomorejo izvršiti gotovo plemeniti namen z raznimi prispevki; vsak najmanjši dar bode sprejet z največjo hvaležnostjo in objavljen bo de v zahvalo v tem listu. Denarne svote naj se pošilja jo na oškrbniški odbor:

Michael Krivec, John Udovič,

Frank Slanovic,

vsi

P. O. Box 324. Primero, Colo.

(5-12-19)

IŠČEM

svojega brata Ivana Bombač, ki je bil pred štirimi leti v bolnici za lažje umobolne v Pittsburgu, Pa. Od tam je bil čez nekaj mesecev odpuščen kakor popolnoma ozdravljen. Ker sedaj ne vem, kje se nahaja, prosim rojake, ki bi mogoče vedeli zanj, naj me tozadevno obvestijo, ali se mi naj brat sam javi.

Uršula Bombač,

1406 E. 43. St. N. E. Cleveland, O.

Za zunanje oglase ni odgovorno uredništvo ne upravnništvo.

Cenik knjig,

katere se dobe v zalogi

"GLAS SVOBODE" Co.

1518 W. 20 Street, Chicago, Ill.

Cankarjevi spisi:	Burska vojska
Vinjete	—30
Jakob Ruda	—60
Za narodov blagor	—1.00
Knjiga za lahkomijselne ljudi	—1.25
Kralj na Betajnovi	—1.00
Hiša Marije Pomočnice	—1.00
Gospa Judit	—1.00
Nina	—1.00
Krpanova kobila	—2.00
Ilapec Jernej	—1.75
Zgodbe	—1.00
Za križen	—1.50
Ob zori	—1.50
Kurent	—90
Hlapci	—1.00
Kersnikovi spisi:	
Cyklamen, I. snopič	—1.25
Agitator, II. snopič	—1.25
Na žerjahu, III. snopič	—1.25
Lutski ljudje, IV. snopič	—1.25
Roškin in Verjanko, V. snopič	—1.25
Jara gospoda, VI. snopič	—1.25
Gospod Janez, VII. in VIII. snopič	—2.50
Berite novice, IX. snopič	—1.75
Kritika-Komentar XII zvez	—75
Trdinatovi spisi:	
Bahovi huzarji	—1.50
Bajke in povesti, I. zvezek	—1.00
" " " II. " "	—1.00
" " " III. " "	—1.00
" " " IV. " "	—80
" " " V. " "	—1.25
" " " VI. zvez	—1.25
Jurčičevi spisi:	
I. zvezek	—60
II. " "	—60
III. " "	—60
IV. " "	—60
V. " "	—60
VI. " "	—60
VII. " "	—60
VIII. " "	—60
IX. " "	—60
X. " "	—60
XI. " "	—60
Sienkiewiczovi spisi:	
Rodbina polaneških v 3 delih	—5.00
Mali vitez v 3 delih	—3.50
Potop I. in II. zvezek	—3.20
Križarji v 4 delih	—2.60
Za kruhom	—1.50
Z ognjem in mečem, v 4 delih	—2.50
Brez dogme	—1.50
Stritarjevi spisi:	
Pod lipo	—60
Jagode	—60
Lešniki	—60
Zimski večeri	—60
Knezova knjižnica:	
I. zvezek	—40
II. " "	—40
VII. " "	—50
IX. " "	—40
X. " "	—40
XI. " "	—40
XII. " "	—40
XV. " "	—75
Tavčarjeve povesti:	
I. zvezek	—1.35
II. " "	—1.35
III. " "	—1.35
IV. " "	—1.35
V. " "	—1.35
Toistojevi spisi:	
Rodbinska sreča	—40
Ana Karanina	—3.20
Kazaki	—80
Venec slov. povesti:	
III. zvezek	—60
IV. " "	—60
V. " "	—60
VI. " "	—60
VII. " "	—60
VIII. " "	—60
IX. " "	—60
Zabavna knjižnica:	
13. zvezek	—50
14. " "	—30
15. " "	—60
16. " "	—75
17. " "	—40
20. " "	—75
Knjižnica Nar. zal. v Celju:	
I. zvezek	—40
II. " "	—1.00
Razni drugi spisi in prevodi:	
Momenti	—1.50
Spomini	—1.00
Iz naših krajev	—1.25
Obsojenci	—1.25
Igračke	—1.00
Tilho in drugi	—1.00
Reformacija	—50
Spolne bolezni	—25
Dobra gospodinja	—1.50
Primož Trubar	—50c
Dobra kuharica	—3.00
Medvedji lov	—50
Kapitan Žar	—60
Na divjem zapadu	—60
Džungl	—1.00
Na rakovo nogo	—50c
Srce	—1.00
Slovenski fantje v Bozni, 2 zvez.	—75
po	—75
Marica	—40
Spominski listi	—25
Avstrijski junaki	—75
Znamenje štirih	—30
Veliki trgovci	—60
General Lavdon	—30
Črni bratje	—25
Andrej Hofer	—20
Princ Evgen Savojski	—25
Viljem baron Tegetthoff	—30
V tujih službah	—50
Na bojišču	—40
Marjetica	—50
V gorskem zakotju	—15
Iljada	—75
Kristof Kolumb	—25
Uporniki	—60
Vojska na daljnem vzhodu	—2.40
Zadnja kmečka vojska	—80
Odkritje Amerike	—1.00
Gozdovnik 2 zvez. skupaj	—90
Materina Žrtev	—50
Repositev	—20
Babica	—60
Robinson	—60
Pripovedi o Petru velikem	—30
Pod turškim jarmom	—20
Štiri povesti	—20
Izdajavec	—60
Križem sveta	—30
Zlatarjevo zlato	—1.00
Miklova Zala	—40
Zmaj iz Bozne	—50
Pri stricu	—40
V delu je rešitev	—30
Knez črni Jurij	—20
Nikolaj Zrinjski	—20
Na krivih potih	—40
Domači zdravnik	—60
Pravila dostojnosti	—20
Slovenski pravnik, vez.	—2.80
Občna zgodovina, skupaj 5 delov	—7.50
Kitajci in Japonci	—60
Ročni slovensko-angleški in angleško-slovenski slovar	—60
Avstralija in nje otoki	—75
Razporoka	—1.00
Ponižani in razžaljeni	—1.50
Luči	—75
Ruska moderna	—2.00
Ben hur	—2.25
Iz knjige življenja II. zvez.	—1.50
Vaška kronika	—85
Stepai kralj Lear	—60
Straža	—1.25
Islandski ribič	—60
Z viharja v zavetje	—1.00
Reli	—1.00
Slučajni osode	—75
Beračica	—20
Mladost	—40
Božična noč	—40
Kiržali	—80
Pot za razpotjem	—1.50
Novle in črtice	—1.80
Pod spovednim pečatom 2 knjigi	—2.30
Pred nevihto	—30
Strahovalci dveh kron 2 zvez.	—1.00
Bavaste črepinje	—30
Mož Simone	—1.00
Malo življenje	—50
Deteljica	—30
Oče naš	—75
Doktor Holman	—25
Tartarin iz Tarascona	—60c
Trije mušketirji	—3.50
In Dvajset let pozneje	—3.00
O te ženske	—1.00
Grof Monte Cristo I. zvezek	—2.00
" " " II. " "	—2.00
Dama s kamelijami	—1.00
Preko morja	—40
Korotanske povesti	—60
Čez trnje do sreče	—60
V znamenju življenja	—75
Bolgarija in Srbija	—75
Utrinki	—1.00
Dolina krvi	